

Nepřetržité sledování provozních parametrů

Ing. Zbyněk Krayzel (poradce pro ochranu ovzduší)

Anotace:

Příspěvek představuje problematiku zavedení nového institutu nepřetržitého sledování provozního parametru pro kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí pro vymezené stacionární zdroje, u nichž provozovatel zjišťuje úroveň znečišťování pravidelným jednorázovým měřením emisí. Nově bude provozovatelům určitých typů stacionárních zdrojů uložena povinnost nepřetržitě sledovat určitý provozní parametr (např. tlaková ztráta filtru, teplota dopalovací komory, spotřeba zemního plynu dopalovací jednotky apod.) pomocí kterého lze zajistit kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí jakožto zvláštní podmínka pro provoz stanovená v povolení provozu dle § 12 odst. 4 písm. b) zákona. Na konkrétních příkladech zdrojů budou v příspěvku diskutovány technické možnosti sledování uvedených parametrů v rozsahu indikativního seznamu technologií nebo opatření.

Zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší

NEPŘETRŽITÉ SLEDOVÁNÍ A ZAZNAMENÁVÁNÍ PROVOZNÍHO PARAMETRU PRO KONTROLU SPRÁVNÉ FUNKCE TECHNOLOGIE KE SNIŽOVÁNÍ EMISÍ NEBO OPATŘENÍ KE SNÍŽENÍ EMISÍ STANOVENÉHO V POVOLENÍ PROVOZU.

Shrnutí:

- Tato povinnost platí jen pro vyjmenované zdroje, jejichž kódy jsou uvedeny v bodě 2, 3 a 4 dle přílohy č. 19 vyhlášky č. 415/2012 Sb. a které jsou současně vybaveny některou z technologií snižování emisí uvedenou v tabulce v bodě 5 této přílohy.
- V případě odlučovače musí být tento uveden ve vyhlášce č. 415/2012 Sb.
- Tato povinnost musí být stanovena v povolení provozu. Povolení obsahuje způsob, podmínky a četnost zjišťování úrovně znečišťování, včetně způsobu a podmínek nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru podle § 6 odst. 4.
- Provozovatel musí zjišťovat úroveň znečišťování pravidelným jednorázovým měřením emisí.
- Jde o kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí stanoveného v povolení provozu.
- Provozovatel podává v tomto případě žádost o povolení provozu dle přílohy č. 7 zákona, bod 1.11. Návrh provozního parametru, jež má být sledován a zaznamenáván, pro kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí, včetně návrhu způsobu jeho sledování.
- Provozovatel je povinen zajistit a řádně provozovat technické prostředky pro nepřetržité sledování a zaznamenávání provozního parametru.
- Pokud není možné takový provozní parametr stanovit, krajský úřad namísto toho stanoví technickou podmínku provozu podle § 12 odst. 4 písm. e), která zajistí obdobnou kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí jako provozní parametr.
- Provozovatel uchovává záznamy 6 let zpět.
- Nezajištění nebo neprovozování řádným způsobem je přestupkem dle zákona o ochraně ovzduší.

Paragrafové znění této povinnosti (výtahy z předpisů):

§ 6 Zjišťování a vyhodnocení úrovně znečišťování

Odst. 4) Úroveň znečišťování se zjišťuje jednorázovým měřením emisí v intervalech stanovených prováděcím právním předpisem nebo kontinuálním měřením emisí. **V případech, kdy provozovatel zjišťuje úroveň znečišťování pravidelným jednorázovým měřením emisí, provádí rovněž nepřetržité sledování a zaznamenávání provozního parametru pro kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí stanoveného v povolení provozu, a to v případě stacionárních zdrojů uvedených v příloze č. 2 k tomuto zákonu, u kterých tak stanoví prováděcí právní předpis.**

Pokud není možné takový provozní parametr stanovit, krajský úřad namísto toho stanoví technickou podmínku provozu podle § 12 odst. 4 písm. e), která zajistí obdobnou kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí jako provozní parametr.

Jednorázové měření emisí zajišťuje provozovatel prostřednictvím autorizované osoby podle § 32 odst. 1 písm. a).

Kontinuální měření emisí provádí provozovatel stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 4 k tomuto zákonu nebo stacionárního zdroje, u kterého tak stanoví krajský úřad v povolení provozu.

Zákon č. 201/2012 Sb.

§ 17 Povinnosti provozovatele stacionárního zdroje

Odst. 3) Provozovatel stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 k tomuto zákonu je, kromě povinností uvedených v odstavci 1, dále povinen

Písm. k) zajistit a řádně **provozovat technické prostředky pro nepřetržité sledování a zaznamenávání provozního parametru** podle § 6 odst. 4, je-li sledování a zaznamenávání provozního parametru stanoveno v povolení provozu; údaje zaznamenané při nepřetržitém sledování provozního parametru je povinen uchovávat po dobu alespoň 6 let v místě provozu stacionárního zdroje tak, aby byly k dispozici pro kontrolu.

Zákon č. 201/2012 Sb.

§ 12 Odst. 4) **Povolení provozu obsahuje** zařazení stacionárního zdroje pod příslušný kód v příloze č. 2 k tomuto zákonu, povolenou celkovou kapacitu, povolený celkový výkon nebo povolený celkový jmenovitý tepelný příkon stacionárního zdroje a závazné podmínky pro provoz stacionárního zdroje, pokud již nejsou stanoveny tímto zákonem nebo prováděcím právním předpisem, kterými jsou

...

b) způsob, podmínky a četnost zjišťování úrovně znečišťování, **včetně způsobu a podmínek nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru podle § 6 odst. 4,**

...

Zákon č. 201/2012 Sb.

Příloha č. 7 Obsahové náležitosti žádosti o povolení provozu

1.11. Návrh provozního parametru, jež má být sledován a zaznamenáván, pro kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí, včetně návrhu způsobu jeho sledování, pokud se jedná o stacionární zdroj uvedený v příloze č. 2 k tomuto zákonu, u kterého tak stanoví prováděcí právní předpis.

Zákon č. 201/2012 Sb.

§ 6 Zjišťování a vyhodnocení úrovně znečišťování

Odst. 10) Ministerstvo vyhláškou stanoví

Písm. c) stacionární zdroje, pro které se vyžaduje stanovení nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru v povolení provozu, a rozsah, způsob a podmínky stanovení provozního parametru,

Zákon č. 201/2012 Sb.

Přestupky právnických a podnikajících fyzických osob

§ 25, Odst. 3) Právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba, která je provozovatelem stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 k tomuto zákonu, se dopustí přestupku tím, že

q) nezajistí nebo řádně neprovozuje technické prostředky pro nepřetržité sledování a zaznamenávání provozního parametru nebo neuchovává záznamy provozního parametru po stanovenou dobu podle § 17 odst. 3 písm. k).

Návrh Novely vyhlášky č. 415/2012 Sb.

Příloha č. 19 k vyhlášce č. 415/2012 Sb. (doplněno o slovní specifikaci zdrojů)

1. Nepřetržité sledování a zaznamenávání provozního parametru se vyžaduje u stacionárních zdrojů, jejichž kódy jsou uvedeny v bodě 2, 3 a 4 a které jsou současně vybaveny některou z technologií snižování emisí uvedenou v tabulce v bodě 5.

2. U spalovacích stacionárních zdrojů uvedených pod kódy 1.1. a 1.2. přílohy č. 2 k zákonu, které jsou vybaveny některou z technologií snižování emisí uvedenou v tabulce v bodě 5, s výjimkou spalovacích stacionárních zdrojů, které zjišťují úroveň znečišťování výpočtem a spalovacích stacionárních zdrojů sloužících výhradně k pohonu požárních čerpadel.

1.1. Spalování paliv v kotlích o celkovém jmenovitém tepelném příkonu od 0,3 MW do 5 MW včetně

1.1. Spalování paliv v kotlích o celkovém jmenovitém tepelném příkonu více než 5MW

3. U stacionárních zdrojů uvedených v příloze č. 5 k této vyhlášce se povinnost nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru vyžaduje u činností uvedených pod body:

2.1. (kód 9.5.), Odmašťování nebo čištění povrchů prostředky s obsahem těkavých organických látek, které jsou klasifikovány jako karcinogenní, mutagenní a toxické pro reprodukci, s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 0,011 za rok a více; odmašťování nebo čištění povrchů prostředky s obsahem těkavých organických látek, které jsou klasifikovány jako halogenované, s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 0,11 za rok a více

4.1. (kód 9.8.), Aplikace nátěrových hmot, včetně katarforetického nanášení, nespádají-li pod činnosti uvedené pod kódy 9.9. až 9.14., s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 0,61 za rok a více

4.3. (kód 9.10.), Přestříkávání vozidel - opravárenství s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 0,5 t za rok a více nebo nátěry při výrobě nových silničních nebo kolejových vozidel s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel do 15 t za rok včetně

4.7. (kód 9.14.), Nátěry při výrobě nových silničních nebo kolejových vozidel s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 15 t za rok a více

8. (9.18.), Laminování dřeva nebo plastů s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 0,61 za rok a více

9. (kód 9.19.), Výroba kompozitu za použití kapalných nenasyčených polyesterových pryskyřic s obsahem styrenu s celkovou projektovanou spotřebou těkavých organických látek 0,61 za rok a více

10. (kód 9.20.), Výroba konečných výrobků nebo meziproductů nátěrových hmot, adhezivních materiálů nebo tiskařských barev včetně procesu dispergování a přípravných predispergačních aktivit, úprav viskozity nebo odstínu anebo operací plnění konečného výrobku do jeho obalů s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 101 za rok a více

13. (kód 9.23.), Zpracování kaučuku nebo výroba pryže s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 5 t za rok a více, nebo o zpracovatelské kapacitě 50 t za rok a více

14 (kód 9.24.), Extrakce nebo rafinace rostlinných olejů nebo živočišných tuků, **pokud je celková roční projektovaná spotřeba organických rozpouštědel 5 tun a více.**

4. U stacionárních zdrojů uvedených v příloze č. 8 k této vyhlášce se povinnost nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru vyžaduje u činností uvedených pod body:

1.6. (kód 2.8.), Sušení čistírenských kalů, sušení znečištěného skla nebo opalování znečištěných kovů nebo znečištěného skla

2.2.1. (kód 3.3.), Třídění nebo jiná studená úprava uhlí

2.2.2. (kód 3.4.), Tepelná úprava uhlí (briketárny, nízkoteplotní karbonizace nebo sušení)

2.3.2. (kód 3.5.2.), Příprava uhelné vsázky

2.3.3. (kód 3.5.4.), Vytlačování koksu

2.4.1. (kód 3.6.), Rafinace minerálních nebo pyrolýzních olejů, rafinace plynů, zplyňování nebo pyrolýza uhlí, biomasy, odpadů nebo jiných organických látek (nespadají-li tyto procesy pod kód 2.1.)

3.1.3. (kód 4.1.3.), Manipulace se spečencem nebo jeho zpracování (chlazení, drcení, mletí, třídění)

3.1.4. (kód 4.1.4.), Peletizační provozy (drcení, sušení, peletizace)

3.2.1. (kód 4.2.1.), Doprava nebo manipulace s vysokopecní vsázkou

3.2.2. (kód 4.2.2.), Odlévání (vysoká pec)

3.3.1. (kód 4.3.1.), Doprava nebo manipulace se vsázkou nebo produktem

3.3.2. (kód 4.3.2.), Nístějové pece s intenzifikací kyslíkem

3.3.3. (kód 4.3.3.), Kyslíkové konvertory

3.3.4. (kód 4.3.4.), Elektrické obloukové pece

3.3.5. (kód 4.3.5.), Pánvové pece

3.3.6. (kód 4.3.6.), Elektrické indukční pece s celkovou projektovanou kapacitou 2,5 t za hodinu a více

3.5.1. (kód 4.6.1.), Doprava nebo manipulace se vsázkou nebo produktem

3.5.3. (kód 4.6.3.), Tavení v elektrické obloukové peci

3.5.4. (kód 4.6.4.), Tavení v elektrické indukční peci

3.5.5. (kód 4.6.5.), Kuplovnny

3.5.6. (kód 4.6.6.), Tavení v ostatních pecích - kapalná paliva

3.5.7. (kód 4.6.7.), Tavení v ostatních pecích - plynná paliva

3.6.1. (kód 4.7.), Úprava rud neželezných kovů

3.7.1. (kód 4.8.1.), Doprava nebo manipulace se vsázkou nebo produktem

3.7.2. (kód 4.8.2.), Pecní agregáty pro výrobu neželezných kovů

3.7.4. (kód 4.10.), Tavení a odlévání neželezných kovů a jejich slitin o celkové projektované kapacitě 50 kg za den a více

3.8.2. (kód 4.12.),

Povrchová úprava kovů, plastů nebo jiných nekovových předmětů s celkovou projektovanou kapacitou objemu lázně od 1 m³ do 30 m³ včetně (vyjma oplachu), procesy bez použití lázni

Povrchová úprava kovů, plastů nebo jiných nekovových předmětů s celkovou projektovanou kapacitou objemu lázně větším než 30 m³ (vyjma oplachu)

3.8.3. (kód 4.13.), Broušení kovů nebo plastů s celkovým elektrickým příkonem 100 kW a více

3.8.6 (kód 4.16.), Nanášení ochranných povlaků z roztavených kovů - procesní vany s celkovou projektovanou kapacitou větší než 1 l pokovené oceli za hodinu

4.5 (kód 5.11), Kamenolomy, povrchové doly paliv nebo jiných nerostných surovin, zpracování kamene, paliv nebo jiných nerostných surovin (především těžba, vrtání, odstřel, bagrování, třídění, drcení a doprava), výroba nebo zpracování umělého kamene, ušlechtilá kamenická výroba, výroba stavebních hmot nebo betonu nebo recyklační linky stavebních hmot, o celkové projektované kapacitě 25 m³ za den a více

6.6. (kód 7.7) Zpracování dřeva včetně truhlářské výroby a výroby dřevních štěpek a pelet, vyjma výroby uvedené pod kódem 7.8., o celkové projektované spotřebě materiálu 150 m³ a více za rok , **o celkové projektované spotřebě materiálu 1500 m³ za rok a více,**

6.7 (kód 7.8), Výroba dřevotřískových, dřevovláknitých nebo dřevoštěpkových (OSB) desek

6.14. (kód 7.16.). Veterinární asanační zařízení

V případě stacionárních zdrojů uvedených pod následujícími body se povinnost nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru vyžaduje pouze u procesů zahrnujících přímý či nepřímý procesní ohřev, který je realizován záměrně dodanou energií nebo chemickou reakcí:

4.1.1. (kód 5.1.1.), Manipulace se surovinou nebo výrobkem, včetně skladování nebo expedice

4.1.2. (kód 5.1.2.), Výroba cementářského slínku v rotačních pecích

4.1.3. (kód 5.1.3.), Ostatní technologická zařízení pro výrobu cementu

4.1.4. (kód 5.1.4.), Výroba vápna v rotačních pecích

4.1.5. (kód 5.1.5.), Výroba vápna v šachtových nebo jiných pecích

4.1.6. (kód 5.1.6.), Pece pro zpracování produktů odsíření

4.1.7. (kód 5.1.7.), Úprava nebo zušlechťování žáruvzdorných jílovců nebo kaolínů v rotačních pecích

4.2.1. (kód 5.3.), Výroby skla, vláken, sklářských výrobků, smaltovacích nebo glazurovacích frit nebo skla pro bižuterní zpracování o celkové projektované kapacitě tavení vyšší než 150 t/rok (kód 5.3. přílohy č. 2 k zákonu)

4.2.2. (kód 5.3.), Výroby skla, vláken, sklářských výrobků, smaltovacích nebo glazurovacích frit nebo skla pro bižuterní zpracování o celkové projektované kapacitě tavení nižší než 150 t/rok včetně (kód 5.3. přílohy č. 2 k zákonu)

4.2.3. (kód 5.4.), Výroba kompozitních skleněných vláken s použitím organických pojiv

4.3.1. (kód 5.7.), Zpracování magnezitu nebo výroba bazických žáruvzdorných materiálů nebo křemence

4.3.2. (kód 5.8.), Tavení nerostných materiálů v kupolových pecích

4.3.3. (kód 5.9.), Výroba kompozitních nerostných vláken s použitím organických pojiv

4.4.1. (kód 5.10.), Výroba keramických výrobků, zejména krytinových tašek, cihel, žáruvzdorných tvárníc, obkládaček, kameniny nebo porcelánu o celkové projektované kapacitě od 5 t do 75 t za den včetně

4.6. (kód 5.14.), Obalovny živičných směsí, mísírny živíc, recyklace živičných povrchů anebo zpracování nebo nakládání s živnicemi s výjimkou konečného nanášení na vozovku

5.1.4. (kód 6.5.), Výroba nebo zpracování syntetických polymerů nebo kompozitu, s výjimkou výroby syntetických polymerů a kompozitu uvedených pod jiným kódem, o celkové projektované kapacitě 1001 za rok a více nebo s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 0,61 za rok a více

V případě stacionárních zdrojů uvedených v tomto bodě se povinnost nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru nevyžaduje na vedlejších výduších technologie, které odvádí emise z jejich dílčích obslužných částí a kterými je současně odváděna emise menší než 1 tuna za rok (jednotlivě) při projektovaných provozních parametrech a při koncentraci na úrovni specifického emisního limitu. Podmínky v tomto odstavci uvedené musí být splněny současně.

5. Seznam technologií ke snižování emisí a příslušných znečišťujících látek a provozních parametrů, které se u zařízení vybavených těmito technologiemi sledují a zaznamenávají

U stacionárních zdrojů, jejichž kódy jsou uvedeny v bodě 2, 3 a 4, které jsou vybaveny některou z následujících technologií ke snižování emisí, musí být v případě povinnosti periodického jednorázového měření uvedených znečišťujících látek současně stanovena povinnost sledování a nepřetržitého zaznamenávání stanoveného provozního parametru, který udává následující tabulka. V případech, kdy tabulka nabízí více možností, je aplikován a v povolení provozu v souladu s § 6 odst. 4 zákona určen vždy minimálně ten parametr, který lépe popisuje řádný provoz daného konkrétního zařízení ke snížení emisí. V případě odlučovací soustavy tvořené více různými zařízeními ke snižování emisí, je provozní parametr nepřetržitě sledován a zaznamenáván na každém z nich, přičemž tato tabulka platí pro každé jednotlivé zařízení ke snižování emisí, není-li v povolení provozu stanoveno jinak. V případě níže uvedených zařízení ke snižování emisí, jejichž řádný provoz a údržbu zajistí sledování a záznam jiného provozního parametru, než který je uveden v tabulce, může krajský úřad v souladu s § 12 odst. 4 písm. b) a § 6 odst. 4 zákona určit jiný provozní parametr.

Technologie a opatření ke	Znečišťující látka	Provozní parametr
---------------------------	--------------------	-------------------

snižování emisí		
Tkaninové a textilní filtry	TZL	Tlaková ztráta
Keramické filtry	TZL	Tlaková ztráta
Elektrostatický odlučovač	TZL	Napětí na elektrodách a protékající elektrický proud každé sekce. Pro posouzení provozní schopnosti je nutné sledovat oba parametry současně u každé sekce elektrostatického odlučovače.
Absorpce (Mokrý pračka)	TZL	Výška hladiny nebo nátok pracovního média
	VOC	Teplota nebo výška hladiny
Hladinový odlučovač	TZL	Výška hladiny nebo nátok vody
SNCR	NOx	Teplota odpadního plynu a spotřeba činidla za časovou jednotku (g/min, kg/hod apod.)
SCR	NOx	Teplota odpadního plynu a spotřeba činidla za časovou jednotku (g/min, kg/hod apod.)
Tepelná, katalytická oxidace	TOC/VOC	Teplota oxidace
Biofiltr	TOC/VOC	Teplota nebo tlaková ztráta
Adsorpce (Aktivní uhlí, zeolity)	TOC/VOC	Hmotnost nebo odezva detektoru VOC
Ionizace (UV, plazma, ozonizace atd.)	TOC/VOC	Elektrický proud nebo napětí nebo spotřeba elektrické energie
Nastavení stechiometrie (u zdrojů kódu 1.2)	NOx, CO, TZL	λ /koncentrace O ₂

Poznámka:

V případech nuceného odtahu je rovněž nepřetržitě sledován a zaznamenáván příkon ventilátoru či obdobného zařízení zajišťující odsávání technologie a odvod emisí definovaným výduchem nebo komínem s výjimkou případů s kontinuálním sledováním a zaznamenáváním průtoku vzdušiny nebo spalin v měřicím profilu a případů, kdy je nepřetržitě zaznamenávána tlaková ztráta, napětí a protékající proud na elektrodách elektrostatického odlučovače, výška hladiny hladinového odlučovače nebo teplota odpadního plynu u SCR a SNCR.

Důvodová zpráva k novele vyhlášky č. 415/2012 Sb. (zde kurzívou), text důvodové zprávy je před zapracováním připomínek a tedy se od závěrečného textu liší:

Doplnění nových příloh v návaznosti na rozšíření zákonných zmocnění.

K příloze č. 19

V příloze č. 19 je na základě zmocnění stanoveno, pro které kódy a které technologie odlučovačů, má být provozní parametr sledován a kontinuálně zaznamenáván. Obě podmínky jsou kumulativní, to

znamená, že specifický emisní limit je plněn díky provozu některého ze zde uvedených odlučovačů a současně se jedná o kód, který je předmětem výčtu.

Obecně jsou zde zařazeny zejména zpracovatelské činnosti v oblasti zpracování kovů a nerostných surovin, které bývají nejčastěji zdrojem TZL. Dále se ve výčtu vyskytují některé činnosti produkující VOC, které bývají zdrojem zápachu. Nástroj však není omezen pouze na tyto znečišťující látky. Tabulka zařízení ke snižování emisí, pro který se má tento nástroj aplikovat, obsahuje také zařízení ke snižování emisí oxidů dusíku, kde je při využití SNCR či SCR navrhováno sledování teploty odpadního plynu a současně spotřeby redukčního činidla, aby byla získána vypovídající informace o provozu těchto zařízení ke snižování emisí, když samostatné zjišťování těchto veličin dostatečnou vypovídací schopnost neposkytne. Obě veličiny jsou součástí řídicích systémů SNCR i SCR.

Stanovením rozsahu a podmínek je zcela naplněno zákonné zmocnění. Podrobný technický popis jednotlivých způsobů sledování a záznamu je pak otázkou konkrétních řešení, které by měly být stanoveny v provozním řádu (případně přímo v povolení provozu).

U některých kódů jsou množiny stacionárních zdrojů zúženy. Jelikož se jedná o provozní parametry, jejichž sledování doplňuje jednorázové měření emisí, je zřejmé, že zdroje, které měří emise kontinuálně, nebudou nepřetržitě sledovat provozní parametr, i když v tomto výčtu třeba budou uvedeny. Toto vyplývá již z § 6 odst. 4 zákona.

Současně je stanoveno: V případě stacionárních zdrojů uvedených v tomto bodě se povinnost nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru nevyžaduje na vedlejších výduších zdroje, které odvádí emise z jeho dílčích obslužných částí a kterými je současně odváděna roční emise menší než 1 tuna ročně (jednotlivě) při projektovaných provozních parametrech a při koncentraci na úrovni specifického emisního limitu. Podmínky v tomto odstavci uvedené musí být splněny současně. Vedlejší výduchy zdroje znamenají ty výduchy, kterými není odváděna hlavní technologická emise z daného stacionárního zdroje. Může se jednat o různé pojistné výduchy, vzduchotechniku apod. Obslužnými částmi zdroje se rozumí ty části, které se nepodílí na hlavní technologické operaci a slouží např. k dopravě materiálu do technologie, odebírání hlavních či vedlejších produktů apod. Smyslem této výjimky je, aby byl provozní parametr skutečně sledován pouze na hlavních výduších, kterými je odváděna hlavní technologická emise, nikoliv další menší výduchy ze stejného zdroje, které by sledování provozního parametru neúměrně prodražily. Toto je současně pojištěno emisním prahem 1 tuna teoretické emise za rok při projektovaných parametrech a na úrovni specifického emisního limitu. Tím je zajištěno, že se skutečně bude jednat o nevýznamné výduchy, odtahy apod. s nízkým objemovým tokem. Současně platí obecná úprava § 6 odst. 4 zákona, tedy že provozní parametr a je sledován pouze tam, kde existuje povinnost jednorázového měření.

V odstavci 4 se vkládá nový institut provozního parametru pro kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí. Prostřednictvím tohoto institutu je plněno opatření ED4 v aktualizovaném Národním programu snižování emisí ČR¹ a na něj navazující úkoly vyplývající z usnesení vlády ČR, kterým byl Národní plán snižování emisí schválen² a schválena jeho aktualizace³. Opatření ED4 spočívá mimo jiné i v rozšíření povinnosti měření emisí znečišťujících látek emitovaných ze stacionárních zdrojů, včetně například rozšíření okruhů stacionárních zdrojů, u kterých má být množství emitovaných znečišťujících látek sledováno nepřetržitě, nikoliv pouze prostřednictvím jednorázového měření. Navrhovaná změna reaguje na toto opatření tak, že nově bude provozovatelům určitých typů stacionárních zdrojů uložena povinnost nepřetržitě sledovat určitý provozní parametr (např. tlaková ztráta filtru, teplota dopalovací komory, spotřeba zemního plynu dopalovací jednotky apod.) pomocí kterého lze zajistit kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí jakožto zvláštní podmínka pro provoz stanovená v povolení provozu dle § 12 odst. 4 písm. b) zákona. Stacionární zdroje, kterých se tato povinnost

1

2

3

může týkat, budou předvídatelně stanoveny v prováděcím právním předpisu, stejně jako rozsah, způsob a podmínky stanovení tohoto provozního parametru. V případě nemožnosti uložení výše uvedené povinnosti bude mít krajský úřad pravomoc stanovit v povolení provozu technickou podmínku provozu, pomocí které bude dosaženo stejného účelu, jako uložení povinnosti sledování a vyhodnocování provozního parametru, tedy zajištění kontroly správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí.

Národní program snižování emisí včetně aktualizace k dispozici zde: https://www.mzp.cz/cz/strategicke_dokumenty#narodni_program

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 2. prosince 2015 č. 978 o Národním programu snižování emisí České republiky. Dostupné zde: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/vpraa4zb6fro.pdf

USNESENÍ VLÁDY ČESKÉ REPUBLIKY ze dne 16. prosince 2019 č. 917 o aktualizaci Národního programu snižování emisí České republiky. Dostupné zde: https://www.dataplan.info/img_upload/7bdb1584e3b8a53d337518d988763f8d/usneseni-vlady-917_2019.pdf

Z věcného hlediska reaguje tento návrh na časté zpochybňování úlohy jednorázového měření pro kontrolu řádného provádění opatření ke snižování emisí, a to jak ze strany např. autorizovaných osob ke zpracování odborných posudků, tak i pracovníků ČIŽP, KÚ a odborné i laické veřejnosti. Častým argumentem stěžovatelů je tvrzení o tom, že technologie ke snižování emisí jsou v provozu pouze po určité části dne a např. pro noční hodiny, kdy se kontroly na místě zpravidla neprovádějí, jsou tyto technologie vypínány, např. z důvodu úspory provozních nákladů. Dále na základě zkušeností z praxe kontrolních a dozorových orgánů disponuje Ministerstvo životního prostředí stejně jako ČIŽP informací, že náplně aktivního uhlí, které plní funkci technologie ke snižování emisí, jsou v některých případech vyměňovány pouze bezprostředně před provedením jednorázového měření, aby byl zajištěn uspokojivý výsledek prováděného měření. Smyslem návrhu je tedy zavedení povinnosti nepřetržitého sledování a záznamu provozního parametru, který jednoznačně prokáže, že zařízení ke snižování emisí je řádně provozováno po celou dobu provozu a že jsou případně i realizována jiná opatření. Zároveň není takto stanovená povinnost pro provozovatele tak nákladná, jako by bylo například stanovení požadavku na zjišťování úrovně znečišťování kontinuálním měřením. Dostupnost, z hlediska finančního, technologií, které umožní plnit tuto povinnost, je podpůrným argumentem pro zavedení tohoto nového institutu, namísto velmi širokého rozšíření okruhu stacionárních zdrojů, pro které bude a priori na základě zákona vyžadováno kontinuální měření emisí. Pro co nejširší aplikování této povinnosti je nepřetržité sledování provozního parametru navrženo jako obecná povinnost. Zároveň bude z této obecné povinnosti možnost v rámci správního řízení o vydání nebo změně povolení provozu povolit výjimku, tento postup umožní posouzení konkrétních aspektů každého jednotlivého případu, a jako takové bude přezkoumatelné dostupnými opravnými a dozorčími prostředky.

Dále zákon nově předpokládá, že sledování provozního parametru bude možné nahradit technickou podmínkou provozu, která bude plnit obdobnou funkci jako ono sledování. Taková technická podmínka provozu by měla zajistit obdobnou úroveň kontroly. V praxi může být takovou technickou podmínkou provozu např. pravidelná kontrola zařízení ke snižování emisí, tj. každodenní vážení patron s aktivním uhlím (tam, kde nelze hmotnostní přírůstek ověřovat kontinuálně) pro sledování množství nasorbovaných znečišťujících látek, a to za účelem ověření nezbytnosti jejich výměny. Tato podmínka pak bude doplňovat obvykle stanovovanou podmínku včas vyměňovat patrony s aktivním uhlím. Díky tomu, že tyto náplně mají vždy v pokynech výrobce určenou sorpční kapacitu a jednou ze základních

povinností provozovatelů stacionárních zdrojů je dodržovat pokyny výrobce dle § 17 odst. 1, umožní tento způsob záznamu provozního parametru vymahatelnost těchto pokynů. Tato úprava zajistí nejen vyšší míru ochrany ovzduší a řádný, nepřetržitý provoz zařízení ke snižování emisí po celou dobu provozu stacionárních zdrojů, ale také zajistí ochranu provozovatelů, kteří pro případné stížnosti či jiné relevantní právní kroky budou disponovat daty, která umožní prokázat, že technologie ke snižování emisí byla v provozu a plnila svoji funkci na požadované úrovni. Tento institut a výstupy z nepřetržitého sledování provozního parametru zajistí řádný protiargument pro případná tvrzení o tom, že po určité době provozu vyřazují provozovatelé z provozu zařízení ke snižování emisí nebo že tato nejsou řádně udržována, čímž se snižuje účinnost technologií ke snižování emisí. Zahrnutí této povinnosti do jednotlivých povolení provozu bude probíhat v rámci obecného procesu změn povolení provozu, který bude probíhat i s ohledem na další změny obsažené v novele, nenavrhuje se tedy odklad účinnosti, neboť nová povinnost bude platit pro daného provozovatele až v okamžiku, kdy bude tato povinnost součástí pravomocného povolení provozu, což provozovatelům poskytuje dostatečný čas na to, se na novou povinnost připravit a zajistit si např. potřebné technologické vybavení. Z praktického hlediska lze ještě doplnit, že sledování provozního parametru bude realizováno prostřednictvím stanovených měřidel. Co se týče povoleného rozpětí hodnot, tj. tolerance, kdy funkce technologie ke snižování emisí bude ještě považována za správnou, tato nebude stanovena ani na úrovni zákona ani vyhlášky, neboť každý odlučovač, který je takto kontrolován, má výrobcem doporučené jiné parametry. Sledované hodnoty a jejich rozptyl a zejména pak, jaké hodnoty již indikují poruchu, resp. nesprávnou funkci, technologie ke snižování emisí, která je touto povinností sledována, by měly být uvedeny v provozním řádu nebo přímo v povolení provozu (a zároveň jsou tyto hodnoty pro každý odlučovač jasně dány výrobcem). Je tedy zřejmé, že v případě poruchy se uplatní povinnost podle § 17 odst. 3 písm. f), neboť jednak sledování záznamu může indikovat technickou závadu a jednak, nejsou-li dodrženy hodnoty stanovené výrobcem, je splněna i druhá podmínka v tomto ustanovení („nedodržení podmínky stanovené zákonem“) a zdroj je nutno z provozu odstavit. Tento institut proto nelze vnímat izolovaně, ale v kontextu ostatních povinností v zákoně, vhodně nastavených podmínek provozu a parametrů a pokynů pro provoz odlučovacích zařízení stanovenými jejich výrobcem nebo dodavatelem.

V návaznosti na výše uvedené opatření ED4 je nově v zákoně stanovena možnost uložení kontinuálního měření emisí v rámci povolení provozu i pro ty zdroje, které nejsou uvedeny v příloze č. 4, tedy nemají zákonnou povinnost provádět kontinuální měření emisí. Tato nová pravomoc má zajistit flexibilitu pro povolující orgány umožňující reagovat na specifické aspekty jednotlivých stacionárních zdrojů, které budou povolovány, a to jak aspekty technologické, aspekty území a jiné místní poměry v místě umístění a/nebo v místě provozu, s ohledem na veřejný zájem na ochraně ovzduší a obecně životního prostředí. Nová pravomoc též koresponduje s požadavkem na respektování trvale udržitelného rozvoje území a jeho únosnou míru zatížení, jak je nově stanoveno v § 1 zákona. Je třeba uvést, že se jedná o pravomoc nikoliv povinnost, tedy tato nová úprava automaticky neznamená, že bude všem nově povolovaným stacionárním zdrojům ukládána povinnost zjišťovat úroveň znečišťování kontinuálním měřením emisí, ale naopak má reagovat pouze na ty situace, kdy je tento požadavek nutný s ohledem na skutečnosti, pro které se jeví u daného stacionárního zdroje (který by obecně měl povinnost měřit emise pomocí jednorázového měření) jednorázové měření emisí jako nevhodné, nereprezentativní, nedostatečné.

Provozní parametr bude určen dle typu technologie a dle spodních kapacitních prahů a jiných parametrů nebo technických vlastností, od nichž má být aplikován. Např. zda se jedná o teplý proces, o jaký typ technologie se jedná, dle typu surovinové základny apod.

Pro přehlednost zde uvádíme rámcové nastavení nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru, které bude předmětem tezí prováděcích právních předpisů a současně bude

tvořit základ materiálu při legislativních pracích na prováděcím předpise, který bude tuto problematiku blíže závazně upravovat.

Kritéria rozhodná pro stanovení povinnosti u vybraných typů stacionárních zdrojů

- Typ stacionárního zdroje*
- Typ technologie pro omezování emisí, resp. možnost aplikace nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru na daný typ technologie*
- Ekonomická přiměřenost zavedení a provozování technologie nepřetržitého sledování a zaznamenávání provozního parametru jako jedno z hledisek stanovení spodních kapacitních prahů*
- Spodní kapacitní prahy*
- Zohlednění podmínek pro povinnost sledování provozního parametru dle závěrů o BAT a BREF Specifické technické vlastnosti a další relevantní parametry (bude specifikováno a diskutováno při přípravě legislativního textu vyhlášky) – aplikace na tepelné procesy, typ surovinové základny apod.*

Provozní parametr se obecně nebude aplikovat na

- Záložní zdroje energie*
- Spalovací stacionární zdroje, které úroveň znečišťování zjišťují výpočtem (typicky do 1 MW)*

Seznam spalovacích stacionárních zdrojů, pro které by mohl být provozní parametr stanoven:

1.1. pouze, pokud bude instalována některá z technologií, jež jsou uvedeny v tabulce níže

1.2. pouze, pokud bude instalována některá z technologií, jež jsou uvedeny v tabulce níže

1.3. pouze, pokud bude instalována některá z technologií, jež jsou uvedeny v tabulce níže

1.4. pouze, pokud bude instalována některá z technologií, jež jsou uvedeny v tabulce níže

- u kódů 1.2. a 1.3. – sledován bude pouze kyslík, případně parametry technologií v tabulce níže, pokud jsou na daném zdroji instalovány

Sledování provozního parametru se na základě posouzení kritérií rozhodných pro stanovení povinnosti u vybraných typů stacionárních zdrojů a dodržení výjimek (viz výše) může uplatnit u zdrojů, pokud je instalována některá z technologií uvedených v tabulce níže (dle označení v příloze č. 5 vyhlášky):

4.1. Aplikace nátěrových hmot, včetně katarforetického nanášení, nespádají-li pod činnosti uvedené v podbodech 4.2. až 4.8., s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 5 t za rok a více

4.3. Přestříkávání vozidel – opravárenství s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 0,5 t za rok nebo větší a nátěry při výrobě nových silničních a kolejových vozidel s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel menší než 15 t za rok

4.7. Nátěry při výrobě nových silničních a kolejových vozidel s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 15 t za rok nebo větší

8. Laminování dřeva a plastů s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 0,6 t za rok nebo větší (kód 9.18. přílohy č. 2 k zákonu)

9. Výroba kompozitů za použití kapalných nenasycených polyesterových pryskyřic s obsahem styrenu s celkovou projektovanou spotřebou těkavých organických látek 0,6 t za rok nebo větší (kód 9.19. přílohy č. 2 k zákonu)

10. Výroba nátěrových hmot, adhezivních materiálů a tiskařských barev s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 10 t za rok nebo větší (kód 9.20. přílohy č. 2 k zákonu)

13. Zpracování kaučuku, výroba pryže s celkovou projektovanou spotřebou organických rozpouštědel 5 t za rok nebo větší (kód 9.23. přílohy č. 2 k zákonu)

14. Extrakce a rafinace rostlinných olejů a živočišných tuků (kód 9.24. přílohy č. 2 k zákonu)

Sledování provozního parametru se na základě posouzení kritérií rozhodných pro stanovení povinnosti u vybraných typů stacionárních zdrojů a dodržení výjimek (viz výše) může uplatnit u zdrojů, pokud je instalována některá z technologií uvedených v tabulce níže (dle označení v příloze č. 8 vyhlášky):

2.2.1. Třídění a jiná studená úprava uhlí (kód 3.3. přílohy č. 2 k zákonu)

2.2.2. Tepelná úprava uhlí (briketárny, nízkoteplotní karbonizace, sušení) (kód 3.4. přílohy č. 2 k zákonu)

2.3.2. Příprava uhelné vsázky (kód 3.5.2. přílohy č. 2 k zákonu)

2.3.3. Vytlačování koksu (kód 3.5.4. přílohy č. 2 k zákonu)

2.4.1. Zplyňování nebo zkapalňování uhlí, výroba nebo rafinace plynů, minerálních olejů nebo pyrolyzních olejů, výroba energetických plynů (generátorový plyn, svítiplyn) nebo syntézních plynů (kód 3.6. přílohy č. 2 k zákonu)

3.1.2. Spékací pásy aglomerace (kód 4.1.2. přílohy č. 2 k zákonu)

3.1.3. Manipulace se spečencem nebo jeho zpracování (chlazení, drcení, mletí, třídění) (kód 4.1.3. přílohy č. 2 k zákonu)

3.1.4. Peletizační provozy (drcení, sušení, peletizace) (kód 4.1.4. přílohy č. 2 k zákonu)

3.2.1. Doprava a manipulace s vysokopecní vsázkou (kód 4.2.1. přílohy č. 2 k zákonu)

3.2.2. Odlévání (vysoká pec) (kód 4.2.2. přílohy č. 2 k zákonu)

3.3.1. Doprava a manipulace se vsázkou nebo produktem (kód 4.3.1. přílohy č. 2 k zákonu)

3.3.2. Nístějové pece s intenzifikací kyslíkem (kód 4.3.2. přílohy č. 2 k zákonu)

3.3.3. Kyslíkové konvertory (kód 4.3.3. přílohy č. 2 k zákonu)

3.3.4. Elektrické obloukové pece (kód 4.3.4. přílohy č. 2 k zákonu)

3.3.5. Pánvové pece (kód 4.3.5. přílohy č. 2 k zákonu)

3.3.6. Elektrické indukční pece s celkovou projektovanou kapacitou více než 2,5 t/hod (kód 4.3.6. přílohy č. 2 k zákonu)

3.5.1. Doprava a manipulace se vsázkou nebo produktem (kód 4.6.1. přílohy č. 2 k zákonu)

3.5.3. Tavení v elektrické obloukové peci (kód 4.6.3. dle přílohy č. 2 zákona)

3.5.4. Tavení v elektrické indukční peci (kód 4.6.4. dle přílohy č. 2 zákona)

3.5.5. Kuplovný (kód 4.6.5. dle přílohy č. 2 zákona)

3.5.6. Tavení v ostatních pecích – kapalná paliva (kód 4.6.6. dle přílohy č. 2 zákona)

3.5.7. Tavení v ostatních pecích – plynná paliva (kód 4.6.7. dle přílohy č. 2 zákona)

3.6.1. Úprava rud neželezných kovů (kód 4.7. dle přílohy č. 2 zákona)

3.7.1. Doprava a manipulace se vsázkou nebo produktem (kód 4.8.1. dle přílohy č. 2 zákona)

3.7.2. Pecní agregáty pro výrobu neželezných kovů (kód 4.8.2. dle přílohy č. 2 zákona)

3.7.4. Tavení a odlévání neželezných kovů a jejich slitin o celkové projektované kapacitě větší než 50 kg za den (kód 4.10. dle přílohy č. 2 zákona)

3.8.1. Povrchová úpravu kovů a plastů a jiných nekovových předmětů s celkovou projektovanou kapacitou objemu lázně do 30 m³ včetně (vyjma oplachu), procesy bez použití lázni (kód 4.12. dle přílohy č. 2 zákona)

3.8.3. Broušení kovů a plastů s celkovým elektrickým příkonem vyšším než 100 kW (kód 4.13. dle přílohy č. 2 zákona)

3.8.4. Svařování kovových materiálů s celkovým elektrickým příkonem 1000 kW nebo vyšším (kód 4.14. dle přílohy č. 2 zákona)

3.8.6. Nanášení ochranných povlaků z roztavených kovů – procesní vany s celkovou projektovanou kapacitou větší než 1 tuna pokovené oceli za hodinu (kód 4.16. dle přílohy č. 2 zákona)

4.1.1. Manipulace se surovinou a výrobkem, včetně skladování a expedice (kód 5.1.1. dle přílohy č. 2 zákona)

4.1.2. Výroba cementářského slínku v rotačních pecích (kód 5.1.2. dle přílohy č. 2 zákona)

4.1.3. Ostatní technologická zařízení pro výrobu cementu (kód 5.1.3. dle přílohy č. 2 zákona)

4.1.4. Výroba vápna v rotačních pecích (kód 5.1.4. dle přílohy č. 2 zákona)

4.1.5. Výroba vápna v šachtových a jiných pecích (kód 5.1.5. dle přílohy č. 2 zákona)

4.1.6. Pece pro zpracování produktů odsíření (kód 5.1.6. dle přílohy č. 2 zákona)

4.1.7. Úprava a zušlechťování žáruvzdorných jílovců a kaolínů v rotačních pecích (kód 5.1.7. dle přílohy č. 2 zákona)

4.2.1. Výroby skla, vláken, sklářských výrobků, smaltovacích a glazurovacích frit a skla pro bižuterní zpracování o celkové projektované kapacitě tavení vyšší než 150 t/rok (kód 5.3. dle přílohy č. 2 zákona)

4.2.2. Výroby skla, vláken, sklářských výrobků, smaltovacích a glazurovacích frit a skla pro bižuterní zpracování o celkové projektované kapacitě tavení nižší než 150 t/rok včetně (kód 5.3. dle přílohy č. 2 zákona)

4.2.3. Výroba kompozitních skleněných vláken s použitím organických pojiv (kód 5.4. dle přílohy č. 2 zákona)

4.3.1. Zpracování magnezitu a výroba bazických žáruvzdorných materiálů, křemence apod. (kód 5.7. dle přílohy č. 2 zákona)

4.3.2. Tavení nerostných materiálů v kupolových pecích (kód 5.8. dle přílohy č. 2 zákona)

4.3.3. Výroba kompozitních nerostných vláken s použitím organických pojiv (kód 5.9. dle přílohy č. 2 zákona)

4.4.1. Výroba keramických výrobků vypalováním, zejména krytinových tašek, cihel, žáruvzdorných tvárnic, obkládaček, kameniny nebo porcelánu o celkové projektované kapacitě větší než 75 t/den (kód 5.10. dle přílohy č. 2 zákona)

4.6. Obalovny živičných směsí a mísírny živíc, recyklace živičných povrchů (kód 5.14. dle přílohy č. 2 zákona)

5.1.4. Výroba nebo zpracování syntetických polymerů a kompozitů, s výjimkou výroby syntetických polymerů a kompozitů uvedených pod jiným kódem, o celkové projektované kapacitě vyšší než 100 t za rok nebo s celkovou projektovanou spotřebou²⁾ organických rozpouštědel 0,6 t za rok nebo větší; řezání syntetických polymerů laserem nebo odporovým drátem o celkové projektované kapacitě vyšší než 10 tun za rok (kód 6.5. dle přílohy č. 2 zákona) - **!pokud se jedná o tepelné procesy!**

Příkladný seznam technologií/opatření ke snížení emisí, u nichž lze sledovat provozní parametr

Opatření ke snížení emisí	ZL	Provozní parametr
---------------------------	----	-------------------

Tabulka byla v připomínkovém řízení změněna.

Na základě opatření ED4 se navrhuje se též změny v příloze č. 4, jejichž účelem je rozšíření zákonné povinností provádět kontinuální měření na další zdroje (viz odůvodnění k příloze č. 4).

Odstavec 4 také nově obsahuje pravomoc krajského úřadu stanovit povinnost kontinuálního měření emisí nad rámec přílohy č. 4, která obecně okruh zdrojů dotčených touto povinností vymezuje. Jedná se o další způsob reakci na úkol uložený v NPSE a vyplývající z identifikovaných nedostatků současné legislativy. Pro další využití v následujících fázích legislativního procesu a též pro následné využití při metodickém vedení krajských úřadů ze strany MŽP byl sestaven indikativní popis kritérií aplikace této pravomoci v praxi krajských úřadů, který zde též uvádíme.

Tato povinnost bude dost náročná na přípravu:

- **Parametr nutno ověřit a nastavit jednorázovým měřením emisí, otázka je, zda autorizovaným.**
- **Je třeba si uvědomit, že EL musí být dodržen při maximálním využití či zatížení zdroje.**
- **U najíždění na parametry může být hodnota jiná, než při provozu. Někdy při najíždění ze studeného stavu spaliny ani nejdou přes odlučovač.**
- **Problémy mohou nastat u vícestupňových odlučovačů.**
- **Uchovávání záznamů podobu 6 let, nutno instalovat počítač se záznamem.**
- **Bude systém sledování kalibrován a jak?**
- **Velká odpovědnost KÚ toto stanovit v povolení provozu.**

Přehled nových povinností a termínů dle zákona č. 42/2025 Sb.

Ing. Zbyněk Krayzel (poradce pro ochranu ovzduší)

Anotace:

K 1.3.2025 nabyla účinnost poslední novela zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, tedy zákon č. 42/2025 Sb., ze dne 22. ledna 2025, kterým se mění zákon č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

Tato novela přináší řadu nových povinností a bude vyžadovat posouzení celé provozovny dle tohoto předpisu a očekávané novely vyhlášky č. 415/2012 Sb., která se očekává každým dnem.

Provozovatel musí prověřit zejména:

- *Zařazení zdrojů – klasifikaci všech zdrojů v provozovně*
- *Zavedení sledování provozního parametru*
- *Zavedení minimálních vzdáleností zdrojů a domů o Orgány ochrany ovzduší budou mít nově povinnost vycházet také z minimálních vzdáleností mezi stacionárním zdrojem a stanovenými plochami vymezenými v územním plánu*
- *Povinnost ohlašovat výsledky měření emisí elektronicky, v případě jednorázového měření přechází tato povinnost na autorizované osoby, nově bude ohlašovat také ČIŽP*
- *Rozšíření povinností kontinuálního měření emisí na vybrané stacionární zdroje*
- *Povinnost ohlašovat od roku 2028 výsledky kontinuálního měření emisí on-line do ISKO (s výjimkou kotlů na zemní plyn); 5 pracovních dnů na opravu údajů, po tuto dobu se považují za nevyhodnocené údaje*
- *Povinnost vyhodnocovat zkušební provoz*
- *Zvýšení sazeb poplatků a úprava výnosů*
- *Termíny splnění nových povinností.*
- *Znalost přechodných ustanovení.*
- *Další povinnosti.*

Termínový kalendář:

Ověření kategorie zdrojů – Ověřit kategorii zdrojů by měli všichni provozovatelé **a doporučuje se to provést co nejdříve. Jde o patrně nejsložitější část zákona a jeho novely.** Novela zákona o ochraně ovzduší přinesla zásadní změny v kategorizaci zdrojů. Toto provozovatel musí zajistit přednostně, v podstatě neprodleně (tedy ihned). Z kategorizace vychází prakticky veškeré povinnosti a jejich termíny splnění.

Upravená podoba pravidel pro sčítání kapacit jmenovitých tepelných příkonů spalovacích zdrojů a projektovaných kapacit jiných než spalovacích zdrojů. Sčítací pravidla stávající - §§ 4a a 4b.

Dříve nevyjmenované zdroje, nově uvedené jako vyjmenované (s novým kódem nebo změnou hranice) musí do 1 roku od účinnosti zákona požádat o povolení provozu, tedy do 28.2.2026. Zdroje s povolením provozu, pokud je toto povolení v rozporu s novými požadavky, pak do 2 let od účinnosti novely, tedy do 28.2.2027.

V pochybnostech o kategorii rozhoduje KÚ.

U spalovacích zdrojů jsou absolutně nové zásady pro sčítání, často až od roku 2028.

KE SČÍTÁNÍ kapacit zdrojů byl nově vydán Metodický pokyn MŽP. Zatím jen pro technologické zdroje.

Projektovaná kapacita – Souvisí s kategorizací zdrojů. Přímo v předpisech není definována. Je ale povinností provozovatele ji stanovit viz. příloha č. 7 zákona (žádost o povolení provozu):

... Projektovou dokumentaci, kterou je žadatel povinen předložit v rámci stavebního nebo jiného řízení podle jiných právních předpisů, nebo jinou obdobnou dokumentaci, která umožní posoudit předmět žádosti. Tato dokumentace obsahuje zejména

d) technické parametry, především kapacita stacionárního zdroje, ...

Obecně jde o stav, kdy je zdroj provozován na maximum možného:

- Tedy je využíván na 100 % svých kapacitních možností (dáno vybavením).
- Na 100 % povolené doby provozu (dáno např. kolaudací apod.).

Změny povolení provozu – Novela zákona o ovzduší č. 42/2025 Sb. (a avizovaná novela vyhlášky č. 415/2012 Sb.), si vyžádá změny povolení provozu dle § 12, odst. 2, písm. c zákona č. 201/2012 Sb. Lhůty jsou do 28.2.2026 pro nově vyjmenované dříve nevyjmenované zdroje a 28.2.2027 pro stávající zdroje, jejichž povolení není v souladu s novými požadavky. V novele zákona o ochraně ovzduší jsou dále tři přechodná ustanovení:

5. Provozovatel stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jehož povolení provozu nesplňuje požadavky na obsah povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, musí požádat o změnu povolení provozu do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Do dne, kdy bude o jeho žádosti pravomocně rozhodnuto, platí povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Krajský úřad může před uplynutím lhůty podle věty první po konzultaci s provozovatelem zahájit řízení o změně povolení provozu z moci úřední za účelem zajištění souladu povolení provozu s požadavky na obsah povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Do dne, kdy bude v tomto řízení pravomocně rozhodnuto, platí povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Provozovatel stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, který byl přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stacionárním zdrojem neuvedeným v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, musí požádat o povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Povolení provozu podle § 11 odst. 2 písm. c) zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pozbývá platnosti dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud se na provozovatele stacionárního zdroje nevztahuje povinnost mít povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

Přezkum povolení provozu – Provozovatelé vyjmenovaných zdrojů, kterým bylo vydáno povolení provozu do 28.2.2025, musí přezkoumat svá povolení a uvést je do souladu s požadavky na povolení provozu dle § 12, odst. 4 zákona. Do 28.2.2027 musí podat žádost o změnu povolení provozu.

Provozní řády – Vyhláška 415/2012 Sb., po avizované novele, přinese nové znění obsahu provozních řádů. Provozovatelé zdrojů, kterým bylo vydáno povolení provozu do 28.2.2025 a v tomto povolení je vydán souhlas s vydáním Provozního řádu, musí Provozní řád vypracovat dle nových pravidel a do 28.2.2027 musí podat žádost o změnu povolení provozu.

Revize náležitostí provozního řádu (mohou být i další)

- GPS souřadnice geometrických středů stacionárních zdrojů a identifikátory stavebních objektů
- Podrobnosti provádění primárních opatření
- Opatření ke zvýšení účinnosti odsávání technologie

- Hodnoty nepřetržitě sledovaného provozního parametru, které indikují závadu
- Identifikace rizikových technologických uzlů z pohledu nadměrné prašnosti nebo zápachu
- Harmonogram vnitřních kontrol realizace opatření
- Další změny.

Stanovení Odstupových vzdáleností – Platí většinou pro nové zdroje, případně modernizace stávajících (když dochází k navýšení emisí). V novele zákona o ochraně ovzduší jsou dále dvě přechodná ustanovení:

Orgány ochrany ovzduší za účelem ochrany ovzduší nevycházejí z minimálních vzdáleností podle § 12a zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, při vydávání povolení provozu pro stacionární zdroj, pro který bylo vydáno souhlasné závazné stanovisko podle § 11 odst. 2 písm. b) zákona č. 201/2012 Sb., pokud žádost o vydání tohoto závazného stanoviska byla podána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Orgány ochrany ovzduší vycházejí za účelem ochrany ovzduší z minimálních vzdáleností podle § 12a zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, při vydávání stanoviska, závazného stanoviska a povolení provozu, pokud řízení o vydání povolení provozu nebo postup směřující k vydání stanoviska nebo závazného stanoviska byly zahájeny po 1. červenci 2026.

Zavedení sledování provozního parametru – Nepřetržitě sledování a zaznamenávání provozního parametru pro kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí nebo opatření ke snížení emisí stanoveného v povolení provozu.

TERMÍN: V rámci změn povolení provozu nebo získání povolení provozu dříve nevyjmenovaných zdrojů. Do 1.3.2026 nebo 1.3.2027. Nové zdroje při vydávání povolení provozu.

Povinnost vyhodnocovat zkušební provoz – V případě, že je povolen nebo nařízen zkušební provoz podle stavebního zákona u stacionárního zdroje, ohledně kterého platí povinnost předložení odborného posudku podle § 11 odst. 7, je provozovatel povinen předložit do 3 měsíců ode dne skončení stanovené doby trvání zkušebního provozu krajskému úřadu závěrečnou zprávu o vyhodnocení zkušebního provozu, nestanoví-li krajský úřad v povolení provozu, že předložení závěrečné zprávy nepožaduje.

Rozšíření povinnosti měření emisí znečišťujících látek ze stacionárních zdrojů – Provozovatelé musí posoudit, zda novela zákona a vyhlášky č. 415/2012 Sb., nepřinese změnu rozsahu a četnosti jednorázového měření emisí (tzv. „autorizované měření“).

Rozšíření povinnosti kontinuálního měření emisí – Provozovatelé musí posoudit, zda novela zákona a vyhlášky č. 415/2012 Sb., nepřinese nově povinnost kontinuálního měření emisí. Krajské úřady pak mohou toto stanovit v povolení provozu i dalším zdrojům.

- Rozšíření povinností kontinuálního měření emisí na vybrané stacionární zdroje.

Průběžně zaznamenávat, vyhodnocovat a uchovávat výsledky kontinuálního měření emisí pro účely kontroly po dobu 6 let v rozsahu a způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem,

Účinnost od 1. 1. 2026 do 31. 12. 2027

Průběžně zaznamenávat a vyhodnocovat výsledky kontinuálního měření emisí v rozsahu stanoveném prováděcím právním předpisem a ohlašovat je prostřednictvím informačního systému kvality ovzduší v rozsahu a způsobem stanoveným prováděcím právním předpisem,

Účinnost od 1. 1. 2028

- Povinnost ohlašovat od roku 2028 výsledky kontinuálního měření emisí on-line do ISKO (s výjimkou kotlů na zemní plyn); Provozovatelé mají 5 pracovních dnů na opravu údajů, po tuto dobu se považují za nevyhodnocené údaje.
- Denní a v případech, kdy je stanovena povinnost vyhodnocovat plnění emisního limitu na úrovni půlhodinových průměrných hmotnostních koncentrací, i půlhodinové výsledky kontinuálního měření emisí jsou uchovávány elektronicky a jsou vytištěny v případech, kdy dokumentují překročení emisního limitu. V první pracovní den následující po skončení kalendářního roku jsou zpracovány souhrnné výsledky za kalendářní rok, které jsou uchovávány v elektronické podobě. **Uchovávání půlhodinových výsledků kontinuálního měření emisí podle věty první se neprovádí u stacionárního zdroje, jehož výsledky kontinuálního měření se ohlašují prostřednictvím informačního systému kvality ovzduší podle § 6 odst. 5 zákona. /účinnost od 1. ledna 2028/**

Povinnost ohlašovat termín jednorázového měření emisí digitálně – Termín a rozsah jednorázového měření emisí bude provozovatel ohlašovat předem a to prostřednictvím ISPOP.

Termín: 1.1.2026.

Povinnost ohlašovat výsledky měření emisí elektronicky – Digitalizace zjišťování úrovně znečišťování - Nově bude zavedena povinnost ohlašovat výsledky jednorázového měření emisí elektronicky, v případě jednorázového měření přechází tato povinnost na autorizované osoby, nově bude ohlašovat také ČIŽP

Termín: 1.1.2026.

Zvýšení sazeb poplatků a úprava výnosů – Zálohy až od 1 mil. Kč; sazby navýšeny o inflaci za minulé roky. Výnosy nově SFŽP 50 %, kraje 25 %, MŽP 25 %.

Pro poplatkové povinnosti u poplatku za znečišťování na poplatková období započatá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související se použije zákon č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

Ustanovení § 15 odst. 14 zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije od poplatkového období kalendářního roku 2025.

Znalost přechodných ustanovení – Řada povinností je odvislá od kolaudace nebo termínu uvedení do provozu. Jiné emisní limity a/nebo podmínky provozu mohou mít stávající zdroje a jiné zdroje nově uváděné do provozu.

Platí to jak pro novelu č. 42/2025 Sb., ale také starší novely.

Pozor na přechodná ustanovení zákona nebo vyhlášky č. 415/2012 Sb., některé jsou jen v novelách a v souhrnném znění se neuvádí:

- **Zákon č. 201/2012 Sb., Přechodná ustanovení § 41 a § 42**
- **Zákon 87/2014 Sb. Čl. II Přechodné ustanovení**
- **Zákon 369/2016 Sb. Čl. II Přechodná ustanovení**
- **Zákon č. 172/2018 Sb., Čl. II Přechodná ustanovení**
- **Zákon č. 284/2021 Sb., Čl. LXXXIII Přechodná ustanovení**
- **Zákon č. 142/2022 Sb. Čl. VI Přechodná ustanovení**

- **Zákon č. 432/2022 Sb., Čl. Čl. XVII Přechodné ustanovení**
- **Vyhláška č. 415/2012 Sb., Přechodná ustanovení, §§28 a 29.**
- **Předpokládá se, že novela vyhlášky v roce 2025 bude mít rovněž přechodná ustanovení.**

31. leden – dodavatel pohonných hmot podá hlášení o splnění povinnosti uvedení minimálního množství biopaliv do volného daňového oběhu pro dopravní účely.

15. březen (poprvé 2014) – dodavatel pohonných hmot podá zprávu o emisích skleníkových plynů z jím dodaných PH.

Zprávu o emisích za kalendářní rok 2025 podává dodavatel motorového benzínu nebo motorové nafty podle § 20 odst. 3 a 4 zákona č. 201/2012 Sb., **ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.**

31. březen každoročně – podat poplatkové přiznání za znečišťování ovzduší vyjmenovaným zdrojem (vypočtený poplatek \geq 1 mil. Kč)

- Zvýšení sazeb poplatků a úprava výnosů.
- Zálohy až od 1 mil. Kč; sazby navýšeny o inflaci za minulé roky.
- Pro poplatkové povinnosti u poplatku za znečišťování na poplatková období započatá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související se použije zákon č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti novely č. 42/2025 Sb.
- Ustanovení § 15 odst. 14 zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona č. 42/2025 Sb., se použije od poplatkového období kalendářního roku 2025.

31. březen každoročně – ohlašovat údaje souhrnné provozní evidence vyjmenovaného zdroje.

Do 4 měsíců provést jednorázové měření emisí u vyjmenovaného zdroje po prvním uvedení do provozu, po každé změně paliva nebo suroviny v povolení provozu, po každém zásahu do konstrukce nebo vybavení stacionárního zdroje, který by mohl vést ke změně emisí.

Nejpozději 5 pracovních dnů před měřením emisí oznámit termín ČIŽP. Změnu nebo zrušení termínu plánovaného měření oznámit **nejpozději 1 den** před původně plánovaným termínem.

Do 90 dnů od provedení měření emisí předložit protokol ČIŽP.

Do 48 hodin od vzniku technické závady, které mají za následek vyšší úroveň znečišťování a současně nedodržení podmínky pro provoz stacionárního zdroje stanovené tímto zákonem, jeho prováděcím právním předpisem nebo povolením provozu, a které není možno bezprostředně odstranit, **informovat KrÚ a ČIŽP.**

Nedojde-li do 24 hodin k obnovení provozu, který je v souladu s podmínkami stanovenými tímto zákonem, jeho prováděcím právním předpisem a povolením provozu – omezit provoz nebo odstavit stacionární zdroj v případě technické závady na zdroji s následkem nedodržení podmínky pro provoz stacionárního zdroje stanovené tímto zákonem, jeho prováděcím právním předpisem nebo povolením provozu,

Pokud během uplynulých 12 měsíců překročila délka jeho provozu bez technologie ke snižování emisí 120 hodin – odstavit spalovací stacionární zdroj o celkovém jmenovitém tepelném příkonu 50 MW a vyšším, povinnost odstavení neplatí pro spalovací stacionární zdroj o celkovém jmenovitém tepelném příkonu 50 MW a vyšším, jehož odstavení by vedlo k vyšším emisím, než jsou emise při jeho dalším provozu, nebo pokud je potřeba zachovat dodávku energie,

Do 25. dne měsíce uhradit zálohu na poplatek ($>$ 1 mil. Kč) za znečišťování ovzduší.

Do 30 dnů od doručení platebního výměru uhradit poplatek za znečišťování ovzduší.

Do 31.12.2016 a poté **1x za 3 roky** provádět kontrolu technického stavu a provozu spalovacích zdrojů pro teplovodní soustavu ústředního vytápění na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW včetně.

Do 1.9.2022 zajistit provoz spalovacích zdrojů pro teplovodní soustavu ústředního vytápění na pevná paliva o jmenovitém tepelném příkonu od 10 do 300 kW včetně v souladu s požadavky dle přílohy č. 11 zákona. **Pokud je spalovací stacionární zdroj podle věty první provozován v rodinném domě, bytovém domě nebo stavbě pro rodinnou rekreaci, nejpozději do 31. srpna 2024.**

Přechodní ustanovení zákona č. 42/2025 Sb.:

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Programy zlepšování kvality ovzduší vydané podle § 9 zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona považují za programy zlepšování kvality ovzduší vydané formou opatření obecné povahy podle § 9 odst. 2 zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona; Ministerstvo životního prostředí je při jejich první změně uvede do souladu se zákonem č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Řízení a jiné postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posuzují podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, s výjimkou řízení podle bodu 3.

3. Řízení o žádosti o vydání rozhodnutí o autorizaci podle § 32 zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájené a pravomocně neskončené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

4. Informační systém nízkoe emisních zón podle § 14h zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, uvede Ministerstvo životního prostředí do provozu nejpozději do 1 roku ode dne oznámení opatření obecné povahy, kterým byla stanovena první nízkoe emisní zóna v České republice podle § 14 odst. 1 zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

5. Provozovatel stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jehož povolení provozu nespĺňuje požadavky na obsah povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, **musí požádat o změnu povolení provozu do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.** Do dne, kdy bude o jeho žádosti pravomocně rozhodnuto, platí povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Krajský úřad může před uplynutím lhůty podle věty první po konzultaci s provozovatelem zahájit řízení o změně povolení provozu z moci úřední za účelem zajištění souladu povolení provozu s požadavky na obsah povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Do dne, kdy bude v tomto řízení pravomocně rozhodnuto, platí povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Provozovatel stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, který byl přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stacionárním zdrojem neuvedeným v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, musí požádat o povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, **do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.**

7. Povolení provozu podle § 11 odst. 2 písm. c) zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pozbývá platnosti dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud

se na provozovatele stacionárního zdroje nevztahuje povinnost mít povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

8. Provozní řád vydaný pro stacionární zdroj uvedený pod kódem 10.2. v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jako součást povolení provozu podle § 11 odst. 2 písm. c) zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pozbývá platnosti dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud se na provozovatele tohoto stacionárního zdroje nevztahuje povinnost mít provozní řád jako součást povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

9. Dodavatel motorového benzínu nebo motorové nafty může povinnost snížení emisí skleníkových plynů podle § 20 odst. 1 zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem účinnosti tohoto zákona, za kalendářní roky započaté přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona splnit i zohledněním snížení emisí z těžby podle § 20b zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

10. Zprávu o emisích za kalendářní rok 2025 podává dodavatel motorového benzínu nebo motorové nafty podle § 20 odst. 3 a 4 zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

11. Orgány ochrany ovzduší za účelem ochrany ovzduší nevycházejí z minimálních vzdáleností podle § 12a zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, při vydávání povolení provozu pro stacionární zdroj, pro který bylo vydáno souhlasné závazné stanovisko podle § 11 odst. 2 písm. b) zákona č. 201/2012 Sb., pokud žádost o vydání tohoto závazného stanoviska byla podána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

12. Orgány ochrany ovzduší vycházejí za účelem ochrany ovzduší z minimálních vzdáleností podle § 12a zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, při vydávání stanoviska, závazného stanoviska a povolení provozu, pokud řízení o vydání povolení provozu nebo postup směřující k vydání stanoviska nebo závazného stanoviska byly zahájeny po 1. červenci 2026.

13. Pro poplatkové povinnosti u poplatku za znečištění na poplatková období započatá přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, jakož i pro práva a povinnosti s nimi související se použije zákon č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

14. Ustanovení § 15 odst. 14 zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se použije od poplatkového období kalendářního roku 2025.

Základní povinnosti provozovatele zdroje znečištění ovzduší

1. **Připravíme si mapu provozovny s vyznačením stávajících zdrojů a případných nových zdrojů (nově definovaných, zapomenutých apod.). Vypracujeme blokové schéma. Zjistíme souřadnice zdrojů a jejich plošné vymezení.**

TERMÍN: Prakticky co nejdříve.

2. **Zajistit vlastními silami či externími firmami místní šetření na zdroji a to na provozovaných i odstavených technologiích. Pozor na nájmy technologií.**

TERMÍN: Prakticky co nejdříve.

3. **Je nutno vycházet ze stávajících materiálů na zdroji a ověřit, zda jsou všechny stávající technologie v nich uvedeny a řešeny.**

4. Správná kategorizace zdrojů v provozovně. Všechny zdroje znečišťování ovzduší v provozovně je nutno zařadit mezi vyjmenované či nevyjmenované. Je řada nových pravidel a sčítacích pravidel včetně postupných změn v klasifikaci. Je nutno prověřit, zda provozovanou technologii není nutno nově klasifikovat, je uvedena řada nových kódů. V pochybnostech rozhoduje KÚ.

Novela zákona o ochraně ovzduší přinesla zásadní změny v kategorizaci zdrojů. Toto provozovatel musí zajistit přednostně, v podstatě neprodleně (tedy ihned).

Z kategorizace vychází prakticky veškeré povinnosti a jejich termíny splnění.

TERMÍN: Prakticky co nejdříve.

Nové kódy:

Kód	Vymezení zdroje	A.	B.	C.	Pozn. autora
2.8.	Sušení čistírenských kalů, sušení znečištěného skla nebo opalování znečištěných kovů nebo znečištěného skla	X	X	X	bez dolní hranice, poměrně nesourodé technologie, co vše tam bude spadat, bude posuzovat KÚ
2.9.	Mechanické zpracování elektroodpadu o celkové projektované kapacitě 50 t elektroodpadu za den a více			X	už ne podle plastů 6.5. nebo 11.X.
2.10	Tepelné zpracování odpadu ve zdrojích jinde neuvedených			X	„ pseudospalovny“, včetně zdrojů pod 300 kW příkonu. POZOR: pyrolýzy jsou ale uvedeny jinde (3.6.)
3.6.	Rafinace minerálních nebo pyrolýzních olejů, rafinace plynů, zplyňování nebo <u>pyrolýza uhlí, biomasy, odpadů nebo jiných organických látek (nespadají-li tyto procesy pod kód 2.1.)</u>			X	Pyrolýza je vyčleněna ze spaloven, pokud ale naplňuje definici spalovny dle zákona, spadá pod bod. 2.1.
4.18	Hydrometalurgické zpracování neželezných kovů o celkové kapacitě 10 tun za den a více			X	Nový kód.
7.18	Výroba lihu, včetně biolihu, o celkové projektované kapacitě 10 000 hl bezvodého lihu za rok a více			X	Nový kód.
12.1	Manipulace se sypkými materiály včetně jejich skladování na otevřených plochách jinde neuvedené s celkovou projektovanou plochou deponií 3000 m2 a více s výjimkou stavenišť	X		X	Nový kód. Doporučuji důvodovou zprávu, kde je tento bod podrobněji komentován a bylo vydáno Stanovisko MŽP v této věci: Sdělení odboru ochrany ovzduší Ministerstva životního prostředí k aplikaci kódu 12.1. přílohy č. 2 zákona č. 201/2012 Sb., o ochraně ovzduší, ve znění

					pozdějších předpisů.
13.	Stacionární zdroje neuvedené jinde v příloze č. 2 k tomuto zákonu, pro které bylo vydáno povolení provozu	X* **)	X* **)	X* **)	Nový kód. V podstatě „dobrovolné“ vyjmenované zdroje.

Změny stávajících kódů:

Zásadní změny v definicích (hranice, obsahové změny a upřesnění).

Formální změny („upřesnění“ a „sjednocení“ pojmů a formulací, výrazů „a“, „nebo“, doplnění sporných zařízení a činností.

„Drobné“ změny v hranicích („včetně a nevčetně“, „více než“, „překračuje“, „a větší“ atd.),

Změny ve způsobu zařazování pod kódy 11.X. Pod tyto kódy se zařazují zdroje vůbec neuvedené v kódech 1.1. až 10.2., ale také zdroje pod hraničními hodnotami těchto kódů. Nově se pro kategorizaci dle kódů 11.X. používají obecné emisní limity a to bez ohledu na hmotnostní tok.

Termíny:

Dříve nevyjmenované zdroje, nově vyjmenované (s novým kódem nebo změnou hranice) musí do 1 roku od účinnosti zákona požádat o povolení provozu, tedy do 28.2.2026. Zdroje s povolením provozu, pokud je toto povolení v rozporu s novými požadavky pak do 2 let od účinnosti novely, tedy do 28.2.2027.

Zavedení rozhodování v pochybnostech.

V pochybnostech rozhoduje KÚ.

5. U spalovacích zdrojů jsou absolutně nové zásady pro sčítání, často až od roku 2028.

TERMÍN: Prakticky neprodleně a co nejdříve. Jde o patrně nejsložitější část zákona a jeho novely.

KE SČÍTÁNÍ kapacit zdrojů byl nově vydán Metodický pokyn MŽP. Zatím jen pro technologické zdroje.

Upravená podoba pravidel pro sčítání kapacit jmenovitých tepelných příkonů spalovacích zdrojů a projektovaných kapacit jiných než spalovacích zdrojů.

Sčítací pravidla stávající - §§ 4a a 4b.

Sčítací pravidla se od 1.1.2028 mění. Zejména u spalovacích zdrojů.

§ 4a Stacionární zdroje a jejich zařazování

(1) Stacionární zdroje se dělí na stacionární zdroje uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu a na stacionární zdroje neuvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

(2) Stacionární zdroje uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu se zařazují pod příslušné kódy uvedené v této příloze na základě typu činnosti nebo typu stacionární technické jednotky s ohledem na celkové projektované parametry, jsou-li v příloze č. 2 k tomuto zákonu uvedeny. Pod kódy 11.1. až 11.9. a kód 12.1. lze stacionární zdroj zařadit pouze v případě, že jej nelze zařadit pod jiný kód uvedený v příloze č. 2 k tomuto zákonu podle věty první. Pod kód 13. lze zařadit pouze stacionární zdroj neuvedený jinde v příloze č. 2 k tomuto zákonu, pro který bylo

požadáno o vydání povolení provozu podle § 11 odst. 2 písm. c).

(3) Pro účely stanovení roční emise stacionárního zdroje při zařazování pod kódy 11.1. až 11.9. se vychází z projektovaného průtoku odpadního plynu, předpokládaného maximálního využití provozní doby a hmotnostní koncentrace znečišťující látky na úrovni **obecného emisního limitu**. Odlišně se postupuje u

a) spalovacích stacionárních zdrojů typově spadajících pod kódy 1.1. až 1.4.; tyto stacionární zdroje nelze zařadit pod kódy 11.1. až 11.9.,

b) stacionárních zdrojů používajících organická rozpouštědla, pokud je z popisu výrobního procesu zřejmé, že hodnota ročních emisí těkavých organických látek nemůže být vyšší než projektovaná spotřeba organických rozpouštědel; v takovém případě se pro stanovení ročních emisí těkavých organických látek použije projektovaná spotřeba organických rozpouštědel, nebo

c) stacionárních zdrojů, u nichž nejsou znečišťující látky odváděny komínem nebo výduchem; v takovém případě se pro stanovení jejich roční emise použije projektovaná kapacita stacionárního zdroje a emisní faktor zveřejněný ve Věstníku Ministerstva životního prostředí, nebo, není-li zveřejněn, jiný odpovídající emisní faktor pro daný stacionární zdroj.

(4) Zařazování stacionárních zdrojů pod příslušné kódy uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu provádí krajský úřad v řízení o vydání povolení provozu nebo v řízení o změně povolení provozu.

§ 4b Sčítací pravidla

(1) Pro účely stanovení celkového jmenovitého tepelného příkonu 2 a více spalovacích stacionárních zdrojů nebo celkové projektované kapacity jiných stacionárních zdrojů se jmenovité tepelné příkony spalovacích stacionárních zdrojů nebo projektované kapacity jiných než spalovacích stacionárních zdrojů sčítají, není-li dále stanoveno jinak, pokud se jedná o stacionární zdroje

a) typově spadající pod stejný kód v příloze č. 2 k tomuto zákonu,

b) umístěné ve stejné provozovně a

c) znečišťují společným výduchem nebo komínem bez ohledu na počet komínových průduchů nebo by s ohledem na jejich uspořádání ke znečišťování společným výduchem nebo komínem bez ohledu na počet komínových průduchů mohlo docházet.

Znění odstavce 2 účinné ode dne nabytí účinnosti zákona (1. 3. 2025) do 31. 12. 2027:

(2) U spalovacích stacionárních zdrojů se jmenovité tepelné příkony nesčítají podle odstavce 1, pokud jde o

a) spalovací stacionární zdroje, u nichž bylo první povolení provozu vydáno před 1. červencem 1987, pokud by celkový jmenovitý tepelný příkon stanovený postupem podle odstavce 1 dosáhl 50 MW a více; u těchto spalovacích stacionárních zdrojů se pro účely stanovení celkového jmenovitého příkonu jmenovité tepelné příkony sčítají, pouze pokud se jedná o stacionární zdroje označené stejným kódem v příloze č. 2 k tomuto zákonu, které jsou umístěny ve stejné provozovně a u kterých dochází ke znečišťování společným komínem bez ohledu na počet

komínových průduchů, nebo

b) stávající spalovací stacionární zdroje o jmenovitém tepelném příkonu nižším než 15 MW; jmenovité tepelné příkony těchto stacionárních zdrojů se nepřičítají k celkovému jmenovitému tepelnému příkonu podle odstavce 1, pokud by celkový jmenovitý tepelný příkon stanovený postupem podle odstavce 1 dosáhl 50 MW a více.

Znění odstavce 2 účinné od 1. 1. 2028:

„(2) U spalovacích stacionárních zdrojů umístěných ve stejné provozovně uvedených pod kódy 1.1. až 1.4 v příloze č. 2 se jmenovité tepelné příkony sčítají bez ohledu na kód uvedený v příloze č. 2 k tomuto zákonu, pod kterým jsou zařazeny, pokud

a) jde o spalovací stacionární zdroje o jmenovitém tepelném příkonu 15 MW a vyšším,

b) u nich bylo první povolení provozu vydáno před 1. červencem 1987 a

c) ke znečišťování dochází společným komínem bez ohledu na počet komínových průduchů.

Znění odstavce 3 úvodní části ustanovení účinné ode dne nabytí účinnosti zákona (1. 3. 2025) do 31. 12. 2027:

(3) U spalovacích stacionárních zdrojů umístěných ve stejné provozovně typově spadajících pod kódy 1.1. až 1.4. v příloze č. 2 k tomuto zákonu, s výjimkou spalovacích stacionárních zdrojů podle odstavce 2, platí, že

a) jmenovité tepelné příkony se sčítají bez ohledu na kód, pod který spalovací stacionární zdroje typově spadají, s výjimkou spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu do 1 MW a spalovacích stacionárních zdrojů uvedených do provozu před 20. prosincem 2018, pokud by sečtením jejich jmenovitých tepelných příkonů nebyla dosažena nebo překročena hodnota 50 MW, jejichž jmenovité tepelné příkony se sčítají jen, pokud jsou označeny stejným kódem v příloze č. 2 k tomuto zákonu,

b) jmenovité tepelné příkony se sčítají, pokud ke znečišťování dochází nebo by s ohledem na uspořádání spalovacích stacionárních zdrojů a s přihlédnutím k technickým a ekonomickým faktorům mohlo docházet společným výduchem nebo komínem bez ohledu na počet komínových průduchů, a

c) v případě, kdy je součtem jmenovitých tepelných příkonů spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 15 MW a vyšším dosažen součet 50 MW a vyšší, se k tomuto součtu dále nepřičítají jmenovité tepelné příkony spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu nižším než 15 MW; pokud však tímto součtem není hodnota 50 MW dosažena nebo překročena, sčítají se jmenovité tepelné příkony všech spalovacích stacionárních zdrojů, přičemž po sečtení se při dosažení nebo překročení hodnoty 50 MW jejich celkový jmenovitý tepelný příkon považuje za 49 MW.

Znění odstavce 3 úvodní části ustanovení účinné od 1. 1. 2028:

(3) U spalovacích stacionárních zdrojů umístěných ve stejné provozovně typově spadajících pod kódy 1.1. až 1.4. v příloze č. 2 k tomuto zákonu, s výjimkou spalovacích stacionárních zdrojů podle odstavce 2, platí, že

a) jmenovité tepelné příkony se sčítají bez ohledu na kód, pod který spalovací stacionární zdroje typově spadají, s výjimkou spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu do 1 MW a spalovacích stacionárních zdrojů uvedených do provozu před 20. prosincem 2018, pokud by sečtením jejich jmenovitých tepelných příkonů nebyla dosažena nebo překročena

hodnota 50 MW, jejichž jmenovité tepelné příkony se sčítají jen, pokud jsou označeny stejným kódem v příloze č. 2 k tomuto zákonu,

b) jmenovité tepelné příkony se sčítají, pokud ke znečišťování dochází nebo by s ohledem na uspořádání spalovacích stacionárních zdrojů a s přihlédnutím k technickým a ekonomickým faktorům mohlo docházet společným výduchem nebo komínem bez ohledu na počet komínových průduchů, a

c) v případě, kdy je součtem jmenovitých tepelných příkonů spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 15 MW a vyšším dosažen součet 50 MW a vyšší, se k tomuto součtu dále nepřičítají jmenovité tepelné příkony spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu nižším než 15 MW; pokud však tímto součtem není hodnota 50 MW dosažena nebo překročena, sčítají se jmenovité tepelné příkony všech spalovacích stacionárních zdrojů, přičemž po sečtení se při dosažení nebo překročení hodnoty 50 MW jejich celkový jmenovitý tepelný příkon považuje za 49 MW.

Text od účinnosti novely zákona č. 41/2025 Sb.:

(4) Jmenovité tepelné příkony nebo projektované kapacity se sčítají podle odstavce 1 bez ohledu na to, zda ke znečišťování dochází nebo by s ohledem na jejich uspořádání mohlo docházet společným výduchem nebo komínem bez ohledu na počet komínových průduchů, u stacionárních zdrojů

a) typově spadajících pod kódy 2.1. až 2.3., 2.10., 7.1. až 7.8. a 8. v příloze č. 2 k tomuto zákonu, nebo

b) používajících organická rozpouštědla, které spadají pod stejný kód v příloze č. 2 k tomuto zákonu, u nichž se projektované kapacity sčítají bez ohledu na to, zda dosahují hranice projektované spotřeby organických rozpouštědel uvedené v příloze č. 2 k tomuto zákonu.

(5) Jmenovité tepelné příkony nebo projektované kapacity 2 a více stacionárních zdrojů se neschítají

a) u spalovacích stacionárních zdrojů o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším, umístěných v rodinném nebo bytovém domě, nebo

b) vzájemně mezi stacionárními zdroji, jejichž jmenovité tepelné příkony nebo projektované kapacity dosahují hodnoty pro zařazení do přílohy č. 2 k tomuto zákonu, a stacionárními zdroji, jejichž jmenovité tepelné příkony nebo projektované kapacity nedosahují hodnoty pro zařazení do přílohy č. 2 k tomuto zákonu.

(6) Projektované kapacity vyjádřené pomocí množství vstupu nebo výstupu materiálu nebo výrobků za časovou jednotku se neschítají vzájemně u 2 a více stacionárních zdrojů propojených návaznými materiálovými toky.

(7) V případě, že výrobce spalovacího stacionárního zdroje neuvádí jeho jmenovitý tepelný příkon, vypočte se jmenovitý tepelný příkon jako podíl jmenovitého tepelného výkonu a jemu odpovídající tepelné účinnosti, popřípadě výpočtem z jiných dostupných parametrů.

6. Je nutné vymezit záložní zdroje.

TERMÍN: Prakticky neprodleně a co nejdříve. Záložní zdroje musí být vymezeny v povolení provozu.

Bylo vydáno nové **Stanovisko ke zjišťování emisí a zpracování rozptylové studie u záložních zdrojů energie: Stanovisko Ministerstva životního prostředí, odboru ochrany ovzduší, k vybraným otázkám povolování záložních zdrojů energie.**

Dále bylo vydáno **Stanovisko odboru ochrany ovzduší k výkladu pojmu „záložní zdroj energie“ ve smyslu zákona o ochraně ovzduší.**

Definuje se zde mj. rozdíl mezi „záložním zdrojem“ a „špičkovým zdrojem“.

7. Je nutno znát všechny související technologie a činnosti.

Emisní limity a podmínky provozu se mohou vztahovat i na související činnosti jako sklady, laboratoře apod. Nebo může jít o samostatné zdroje.

TERMÍN: Prakticky co nejdříve.

8. Je nutno znát Znáám datum kolaudace či uvedení do provozu.

Řada povinností je odvislá od kolaudace nebo termínu uvedení do provozu. Jiné emisní limity a/nebo podmínky provozu mohou mít stávající zdroje a jiné zdroje nově uváděné do provozu.

Platí to jak pro novelu č. 42/2025 Sb., ale také starší novely.

Pozor na přechodná ustanovení zákona nebo vyhlášky č. 415/2012 Sb., některé jsou jen v novelách a v souhrnném znění se neuvádí:

- **Zákon č. 201/2012 Sb., Přechodná ustanovení § 41 a § 42**
- **Zákon 87/2014 Sb. Čl. II Přechodné ustanovení**
- **Zákon 369/2016 Sb. Čl. II Přechodná ustanovení**
- **Zákon č. 172/2018 Sb., Čl. II Přechodná ustanovení**
- **Zákon č. 284/2021 Sb., Čl. LXXXIII Přechodná ustanovení**
- **Zákon č. 142/2022 Sb. Čl. VI Přechodná ustanovení**
- **Zákon č. 432/2022 Sb., Čl. Čl. XVII Přechodné ustanovení**
- **Vyhláška č. 415/2012 Sb., Přechodná ustanovení, §§28 a 29.**

9. Je nutné znát čísla katastrů (ÚTJ), na kterých ležíme.

TERMÍN: Prakticky co nejdříve.

10. Je nutné zjistit, pod které orgány „spadáme“ jako provozovatel. Je nutno zjistit aktuální spojení na tyto orgány (ČIŽO, KÚ a obec.).

TERMÍN: Prakticky co nejdříve.

11. Zjistíme, zda zdroj neleží v oblasti OZKO (oblast se zhoršenou kvalitou ovzduší) či v nízkoemisní zóně, lázeňské zóně apod. Důsledně zjistit nařízení orgánů pro tuto oblast.

TERMÍN: Prakticky co nejdříve.

12. Znám imisní situaci okolí (úroveň znečištění ovzduší).

TERMÍN: Prakticky co nejdříve.

13. Programy zlepšování kvality ovzduší (PZKO) mohou obsahovat řadu povinností, daných i jednotlivým zdrojům. Znalost podpůrných opatření k PZKO.

TERMÍN: Prakticky co nejdříve, v případě změn na zdrojích průběžně. .

14. Je nutno znát vzdálenosti k obytné zástavbě a znát obytné plochy v okolí, stanovené ÚP k bydlení.

15. Zjistíme, zda se na provozovnu nebude vztahovat zavedení minimálních odstupových vzdáleností zdrojů a obytné zástavby:

- Orgány ochrany ovzduší budou mít nově povinnost vycházet také z minimálních vzdáleností mezi stacionárním zdrojem a stanovenými plochami vymezenými v územním plánu.
- Nebude se vztahovat na modernizace zdrojů, pokud se nebudou zvyšovat emise, a na dobývací prostory.
- **Orgány ochrany ovzduší za účelem ochrany ovzduší nevycházejí z minimálních vzdáleností podle § 12a zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, při vydávání povolení provozu pro stacionární zdroj, pro který bylo vydáno souhlasné závazné stanovisko podle § 11 odst. 2 písm. b) zákona č. 201/2012 Sb., pokud žádost o vydání tohoto závazného stanoviska byla podána přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.**
- **Orgány ochrany ovzduší vycházejí za účelem ochrany ovzduší z minimálních vzdáleností podle § 12a zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, při vydávání stanoviska, závazného stanoviska a povolení provozu, pokud řízení o vydání povolení provozu nebo postup směřující k vydání stanoviska nebo závazného stanoviska byly zahájeny po 1. červenci 2026.**

16. Nutno správně stanoveny emisní limity, emisní stropy, tmavost kouře a technické podmínky provozu, stanovenými zákonem, jeho prováděcími právními předpisy, výrobcem a dodavatelem.

17. Je nutné zjistit, od kterého data tyto nové emisní limity, emisní stropy či technické podmínky provozu apod. platí. A adekvátně si pečlivě ověřit, dokdy platí stávající požadavky.

18. Zjistit, zda budeme schopni nové emisní limity, emisní stropy a technické podmínky provozu plnit!!!!

TERMÍN: Prakticky co nejdříve po vydání novely vyhlášky č. 415/2012 Sb. Dále průběžně sledovat termíny.

Některé emisní limity mají odloženou účinnost.

19. Zjistíme, zda technologie produkuje škodliviny, které mají významný pachový vjem.

V povoleních či Provozních řádech pak jsou požadována opatření a technické podmínky provozu.

TERMÍN: Prakticky co nejdříve po vydání novely vyhlášky č. 415/2012 Sb. Dále průběžně sledovat termíny.

20. Provozovatel musí zjistit, znát a respektovat všechny právní akty (povolení provozu, závazná stanoviska, vyjádření apod.), vydané orgány ochrany ovzduší případně jinými orgány a ověříme jejich právní moc a platnost. Všechny vyjmenované zdroje bez výjimky mají povolení provozu, případně o ně mají požádáno.

21. Umím požádat o povolení provozu, závazné stanovisko apod. Vím kdy požádat. Závazná stanoviska a povolení zdrojům vyjmenovaným dle přílohy č. 2 zákona vydávají orgány Kraje a MHMP. Nově JES (Jednotné environmentální stanovisko).

2. Řízení a jiné postupy zahájené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona se dokončí a práva a povinnosti s nimi související se posuzují podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, s výjimkou řízení podle bodu 3.

3. Řízení o žádosti o vydání rozhodnutí o autorizaci podle § 32 zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, zahájené a pravomocně neskončené přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí a práva a povinnosti s ním související se posuzují podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

5. Provozovatel stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, jehož povolení provozu nespĺňuje požadavky na obsah povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, musí požádat o změnu povolení provozu do 2 let ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Do dne, kdy bude o jeho žádosti pravomocně rozhodnuto, platí povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona. Krajský úřad může před uplynutím lhůty podle věty první po konzultaci s provozovatelem zahájit řízení o změně povolení provozu z moci úřední za účelem zajištění souladu povolení provozu s požadavky na obsah povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Do dne, kdy bude v tomto řízení pravomocně rozhodnuto, platí povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona.

6. Provozovatel stacionárního zdroje uvedeného v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, který byl přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona stacionárním zdrojem neuvedeným v příloze č. 2 k zákonu č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, musí požádat o povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, do 1 roku ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

7. Povolení provozu podle § 11 odst. 2 písm. c) zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pozbývá platnosti dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud se na provozovatele stacionárního zdroje nevztahuje povinnost mít povolení provozu podle zákona č. 201/2012 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

22. Je nutno upozornit projektanty a odpovědné osoby (investiční oddělení apod.) na existenci nového zákona o ovzduší. Při podání žádostí o povolení jsou v určitých případech požadovány odborný posudek či rozptylová studie (v závislosti na stupni a charakteru řízení) a další náležitosti.

23. Žádosti o vydání povolení k provozu mají určené náležitosti, dané přílohou č. 7 zákona.

24. Povolení provozu by mělo být podle § 12, odst. 4) zákona č. 201/2012 Sb. Musíte povolení rozumět.

25. Nově je předepsáno u některých nových zdrojů vyhodnocování zkušební provozu.

Termín: V případě, že je povolen nebo nařizen zkušební provoz podle stavebního zákona u stacionárního zdroje, ohledně kterého platí povinnost předložení odborného posudku podle § 11 odst. 7, je provozovatel povinen předložit do 3 měsíců ode dne skončení stanovené doby trvání zkušební provozu krajskému úřadu závěrečnou zprávu o vyhodnocení zkušební provozu, nestanoví-li krajský úřad v povolení provozu, že předložení závěrečné zprávy nepožaduje.

26. Je nutno ověřit, zda provozovna nespadá některou technologií pod působnost zákona č. 76/2002 Sb., o integrované prevenci a omezení znečištění, o integrovaném registru znečišťování a o změně některých zákonů (zákon o integrované prevenci), zkráceně nazýván zákonem o IPPC.
27. Je nutno znát všechny používané suroviny. Ke všem je nutné mít k dispozici bezpečnostní datové listy, případně technické či katalogové listy výrobců.
28. Je nutno znát VOC a organická rozpouštědla ve své provozovně (VOC a OR nejsou totéž).
29. Pro suroviny s obsahem VOC je nutno znát obsah VOC nejlépe v hm. % a sušinu, dále obsah organického uhlíku a další vlastnosti.
30. Pro nanášení surovin s obsahem VOC může být namísto plnění emisního limitu použit tzv. emisní strop (nazývaný někdy Plán hospodaření s rozpouštědly).
31. Zjistíme všechna používaná paliva. Ke všem je nutné mít k dispozici katalogové listy, bezpečnostní datové listy nebo jiné specifikace (obsah síry apod.). Je nutno používat povolená paliva.
32. Je nutno znát jmenovitý a celkový jmenovitý tepelný příkon spalovacích zdrojů a procesních ohřevů.
33. Je nutno průběžně seřizovat hořáky a spalovací režim.
34. Není povoleno spalovat ve spalovacím stacionárním zdroji o jmenovitém tepelném příkonu 300 kW a nižším hnědé uhlí energetické, lignit, uhelné kaly a proplátky.
35. Spalují pouze paliva, která splňují požadavky na kvalitu paliv stanovené prováděcím právním předpisem a jsou určena výrobcem stacionárního zdroje nebo paliva uvedená v povolení provozu.
36. Znám minimální požadavky na nevyjmenované spalovací zdroje a když si budu kupovat nový kotel, tak jen emisní a účinnostní třídu III. a více.
37. Není povoleno spalovat odpady, nejsem-li spalovna (nebo mi to orgán nepovolil).
 Vyhláška č. 415/2012 Sb., uvádí, za jakých okolností mohou být některé druhy odpadů spalovány (odpady ze zemědělství a lesnictví apod.).
38. Jsou uvedeny zásady a pravidla pro spoluspalování odpadů.
 Vydán je i Metodický pokyn v této věci.
39. Nutná je znalost všech komínů, výdechů, výpustí a míst úniku škodlivin do ovzduší (bodové, liniové, plošné, nepřímé apod.). V případě, že je to možné, je vhodné zredukovat počty výdechů. Emise je nutno vypouštět řízeně se znalostí všech cest, kterými emise unikají.
40. Je nutno zjistit všechny instalované odlučovače na zdroji či ostatní opatření ke snížení emisí, jejich stav.
 Je nezbytné zajistit jejich správnou funkci a účinnost. U některých pak kontinuálně sledovaný provozní parametr.
41. Sledování a zaznamenávání provozního parametru.

V případech, kdy provozovatel zjišťuje úroveň znečišťování pravidelným jednorázovým měřením emisí, provádí rovněž **nepřetržité sledování a zaznamenávání provozního parametru pro kontrolu správné funkce technologie ke snižování emisí** nebo opatření ke snížení emisí stanoveného v povolení provozu.

TERMÍN: V rámci změn povolení provozu nebo získání povolení provozu dříve nevyjmenovaných zdrojů. Do 1.3.2026 nebo 1.3.2027. Nové zdroje při uvádění do provozu.

42. Je zavedena a vedena Provozní evidence zdrojů. Je vedena zodpovědně, průběžně a podle vyhlášky. Kromě toho:

- Vede se provozní evidenci o stálých a proměnných údajích o stacionárním zdroji, popisujících tento zdroj a jeho provoz a o údajích o vstupech a výstupech z tohoto zdroje a každoročně jsou ohlašovány údaje souhrnné provozní evidence prostřednictvím integrovaného systému ohlašovacích povinností podle jiného právního předpisu¹¹⁾;
- Provozní evidenci nutno uchovávat po dobu alespoň 6 let v místě provozu stacionárního zdroje tak, aby byla k dispozici pro kontrolu ČÍŽP
- **Průběžně se vede** evidence o provozu vyjmenovaných zdrojů se zápisem základních údajů (údaje o spotřebě paliva nebo údaje o výrobě, údaje o počtu provozních hodin a emisích), souhrnné údaje **1x měsíčně a ročně.**
- Podle klasifikace zdroje je třeba vypracovat či změnit Provozní evidenci.

43. Kromě SPE jsou podávány i poplatková přiznání a IRZ a E-PRTR. Je několik agend, které hlásí nebo zpracovávají provozovatelé zdrojů znečišťování ovzduší:

- Souhrn Provozní evidence (SPE)
- Poplatkové přiznání
- Bilance VOC
- je nutno ověřit, zda provozovna nespadá pod Integrovaný registr znečišťování (**IRZ**) nebo Evropský registr (**E-PRTR**).
- ostatní hlášení (halony, regulované látky, hlášení o kvalitě paliv apod.)

44. Je nutno vypracovat Provozní řád (pokud zdroj spadá pod tuto povinnost). Respektuji jej já a hlavně ZAMĚSTNANCI na provozovně. Podle kategorie a kódu zdroje vypracovat Provozní řády (nově mnoho zdrojů).

TERMÍN: V rámci změn povolení provozu nebo získání povolení provozu dříve nevyjmenovaných zdrojů. Do 1.3.2026 nebo 1.3.2027. Nové zdroje při uvádění do provozu.

45. Je nutno znát povinnost jak zjišťovat úroveň znečišťování:

- četnost měření emisí (termíny, rozsah apod.),
- bilance VOC,
- stanovení pomocí emisních faktorů či měrné výrobní emise,
- jiným způsobem.
- Nově se bude výsledek autorizovaného měření emisí ohlašovat prostřednictvím ISPOP.

TERMÍN: Dle vyhlášky č. 415/2012 Sb.

46. Doporučujeme vypracovat plán jednorázového měření emisí, nebo toho, co jej nahrazuje.
47. Spadá-li zdroj pod povinnost kontinuálního měření emisí, je zde řada povinností (průběžně zaznamenávat, vyhodnocovat a uchovávat výsledky kontinuálního měření emisí pro účely kontroly po dobu 6 let v rozsahu a formě stanovené prováděcím právním předpisem).
Výsledky On line prostřednictvím ISKO od 1.1.2028.
48. Doporučení – zúčastnit se přednášek, pokud né tak sledovat a číst předpisy na ochranu ovzduší nebo mít přítele na telefonu.
49. Doporučuje se zajistit proškolení vlastních zaměstnanců a odpovědných osob.
50. Doporučuje se zajistit proškolení externích zaměstnanců, působících v areálu.
51. Nutno předkládat příslušnému orgánu ochrany ovzduší na vyžádání informace o provozu stacionárního zdroje a jeho emisích, včetně údajů o vnášení skleníkových plynů do ovzduší.
52. Umožnit osobám pověřeným ministerstvem, obecním úřadem obce s rozšířenou působností a inspekci přístup ke stacionárnímu zdroji a jeho příslušenství, používaným palivům a surovinám a technologiím souvisejícím s provozem nebo zajištěním provozu stacionárního zdroje, za účelem kontroly dodržování povinností podle tohoto zákona.
POZN.: Rex našeho vrátného to k východu dělá za 3 sekundy, za kolik průměrný inspektor?
53. Nutno provést kompenzační opatření uložená krajským úřadem podle § 11 odst. 5, pokud pod ně provozovna spadá.
54. Nově jsou od 1.1.2017 koncipovány povinnosti reagovat na poruchy a havárie
- bezodkladně odstraňovat technické závady, které mají za následek vyšší úroveň znečišťování a současně nedodržení podmínky pro provoz stacionárního zdroje stanovené tímto zákonem, jeho prováděcím právním předpisem nebo povolením provozu, a nejpozději do 48 hodin od vzniku takové závady podat zprávu krajskému úřadu a inspekci o jejím výskytu; mezi tyto závady patří především špatná funkce nebo porucha na technologii ke snižování emisí.
 - omezit provoz nebo odstavit stacionární zdroj v případě technické závady na zdroji s následkem nedodržení podmínky pro provoz stacionárního zdroje stanovené tímto zákonem, jeho prováděcím právním předpisem nebo povolením provozu, nedojde-li do 24 hodin k obnovení provozu, který je v souladu s podmínkami stanovenými tímto zákonem, jeho prováděcím právním předpisem a povolením provozu; povinnost odstavení neplatí pro stacionární zdroj, jehož odstavení by vedlo k vyšším emisím, než jsou emise při jeho dalším provozu, nebo pokud je potřeba zachovat dodávku energie,
 - odstavit spalovací stacionární zdroj o celkovém jmenovitém tepelném příkonu 50 MW a vyšším, pokud během uplynulých 12 měsíců překročila délka jeho provozu bez technologie ke snižování emisí 120 hodin; povinnost odstavení neplatí pro spalovací stacionární zdroj o celkovém jmenovitém tepelném příkonu 50 MW a vyšším, jehož odstavení by vedlo k vyšším emisím, než jsou emise při jeho dalším provozu, nebo pokud je potřeba zachovat dodávku energie,

55. Pokud je tepelně zpracováván odpad, je zde hejno povinností:

V případě přebírání nebezpečného odpadu provést odběr reprezentativních vzorků odpadu apod.

Zastavit bezodkladně, nejdéle za 4 hodiny, tepelné zpracování odpadu, pokud je z měření emisí zřejmé, že jsou překročeny specifické emisní limity do doby, než jsou odstraněny příčiny tohoto stavu; opětovné zahájení provozu po odstranění příčin je možné při splnění podmínek a postupem stanoveným v provozním řádu a

Oznámit překročení specifických emisních limitů bezodkladně inspekci.

POZOR: U tepelného zpracování odpadů či jiné působení na ně je několik nových kategorií zdrojů (např. 2.8., 2.10. a 3.6.)

56. Provozovatel chovů hospodářských zvířat má výhody ale i nevýhody. Krávy smrdí podle Zásad správné zemědělské praxe a chovatel má povolení provozu.

57. Ovzduší, to jsou i freony a halony. Je nutno znát, kde jsou, kolik jich je a zařízení je označené štítkem. Povinnosti většinou zajišťuje osoba, certifikovaná MZP.

58. Ovzduší, to je i klima systém a fluorované skleníkové plyny.

59. Ovzduší je také CO₂.

60. Jako provozovatel zdroje v rodinném domku se na mne nevztahují skoro všechny povinnosti. Nikoho tam nepustím a tak. Jenže jako uvědomělý občan:

- Není možno spalovat odpady.
- Je nutno mít nový kotel.
- Je nutno používat kvalitní palivo.
- Je nutno znát pravidelně kominíka nebo osobu certifikovanou výrobcem kotle. Nově 1 x za 3 roky.
- Nedrážděte sousedy.

61. Nové povinnosti stavebníků při stavební činnosti

Nová povinnost zhotovitelů záměrů dodržovat opatření k předcházení vzniku prašnosti a kompenzování jejího šíření v souladu s přílohou č. 10. Kontrolním orgánem OÚ ORP.

62. Ověřte, zda v areálu podnikají cizí firmy a upozorněte je na povinnosti dle zákona o ovzduší.

63. Agenda nakládání s odpady a vztah k ovzduší.

64. Agenda odpadních vod a vztah k ovzduší.

65. Je nutno zjistit neshody provozovny a nové legislativy a učinit závěry.

66. Je nutno zajistit splnění nejbližších úkolů.
67. Doporučuje se vypracovat dlouhodobý výhled povinností – kalendář povinností!
68. Je nutno zjistit případný rozpor nové legislativy s interními provozními předpisy a odstranit jej.
69. Nesmí se:
- Spalovat odpady mimo určená zařízení.
 - Spalovat jiná paliva, než povolení.
 - Lít VOC do kanálu.